

Sosiaali- ja terveydenhuollon
asiakasmaksut 1.1.2024 alkaen
Pohjois-Savon hyvinvointialueella

Sisällys

1 Yleistä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista	5
1.1 Sovellettava lainsäädäntö ja maksun määrä (1 ja 2 §)	5
1.2 Maksun periminen, alentaminen ja perimättä jättäminen (2 a, 2 b ja 11 §)	5
1.3 Maksukyvyn mukaan määräytyvien maksujen tarkastaminen ja määrittäminen (10 j §) ..	6
1.4 Maksukatto (6 a §)	6
1.5 Etäpalveluista perittävät maksut.....	8
1.6 Käyttämättä ja peruuttamatta jätetyistä palveluista perittävä maksu (3 §).....	8
1.7 Palvelun keskeytyksen tai poissaolon vaikutus maksuun (10 k §)	9
1.8 Sotainvalidit ja rintamaveteraanit	9
2 Terveydenhuollon maksut	11
2.1 Maksuttomat terveyspalvelut (5 §)	11
2.2 Terveyskeskuksen avohoidon maksut	12
2.2.1 Avosairaanhoidon lääkäripalvelut (asiakasmaksuasetus 7 §).....	12
2.2.2 Terveyskeskuksen päivystyskäynti (asiakasmaksuasetus 7 §).....	12
2.2.3 Erikoissairaanhoidon vastaanotto toiminta (asiakasmaksuasetus 8 §)	12
2.3 Terapiapalvelut terveyskeskuksessa.....	13
2.3.1 Sarjassa annettava hoito (asiakasmaksuasetus 11 §)	13
2.3.2 Yksilökohtainen terapia (asiakasmaksuasetus 7 §)	13
2.3.3 Sarjassa annettava lääkinnällinen ryhmäkuntoutus (asiakasmaksuasetus 11 §) ..	13
2.3.4 Fysio- tai toimintaterapeutin kotikäynti	14
2.4 Erikoissairaanhoidon maksut	14
2.4.1 Poliklinikkamaksu (asiakasmaksuasetus 8 §)	14
2.4.2 Päiväkirurginen käynti (asiakasmaksuasetus 8 a §)	14
2.4.3 Sarjassa annettava hoito erikoissairaanhoidossa	15
2.5 Laitoshoidon maksut	15
2.5.1 Lyhytaikainen laitoshoido (asiakasmaksuasetus 12 §).....	15
2.5.2 Päivä- ja yöhoidon maksu (asiakasmaksuasetus 13 §).....	16
2.5.3 Kuntoutushoidon maksu (asiakasmaksuasetus 14 §)	16
2.5.4 Pitkäaikainen laitoshoido (7 c §, 10 b – d §, asiakasmaksuasetus 15 §).....	16
2.6 Laboratorio ja kuvantamispalvelut (asiakasmaksuasetus 8 b §)	17
2.7 Suun ja hampaiden tutkimus ja hoito (asiakasmaksuasetus 9 ja 9 a §)	17
2.7.1 Perusmaksut	17
2.7.2 Maksu tutkimuksesta, hammastarkastuksesta ja sairauksien hoidosta toimenpiteeltä vaatimusluokan mukaan	17

2.7.3 Proteettinen hoito	18
2.7.4 Muut maksut	18
2.7.5 Kliinistä valokuvista perittävät maksut	18
2.7.6 Hammaslääketieteen opetusklinikan maksut	19
2.8 Sairaankuljetus (ensihoito) (asiakasmaksuasetus 10 §)	19
2.9 Rokotusohjelmaan kuulumattomien rokotteiden antaminen	20
2.10 Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palvelut	20
2.11 Hengityshalvauspotilaalle järjestettävä hoito (5 §, asiakasmaksuasetus 22 §)	20
2.12 Maksu lääkärintodistuksesta ja lausunnosta (asiakasmaksuasetus 23 §)	20
2.13 Muualta kuin Suomessa asuvalta perittävä maksu (asiakasmaksuasetus 24 §)	21
2.14 Kotiin annettavien terveydenhuollon palvelujen maksut	22
2.14.1 Tuettu kotiutuminen	22
2.14.2 Tilapäinen kotisairaanhoido (asiakasmaksuasetus 3 §)	22
2.14.3 Kotisairaalahoido (asiakasmaksuasetus 3 §)	22
3 Sosiaalihuollon maksut	24
3.1 Kotiin annettavat palvelut	24
3.1.1 Tilapäinen kotihoito (asiakasmaksuasetus 3 §)	24
3.1.2 Kotihoidon kuntouttava arviointijakso	24
3.1.3 Jatkuva ja säännöllinen kotona annettava palvelu (7 b ja 10 e §)	24
3.1.4 Lapsiperheiden tilapäinen ja säännöllinen kotipalvelu (10 e, 10 f ja 10 g §)	27
3.1.5 Palveluasuminen (ei-ympärivuorokautinen)	28
3.1.6 Yhteisöllinen asuminen	29
3.1.7 Jatkuvan ja säännöllisen kotona annettavan palvelun asiakasmaksussa huomioitavat tulot (10 f, 10 g §)	29
3.1.8 Asumista tukevat palvelut (10 h §)	31
3.1.9 Mielenterveys ja päihdekuntoutujien kotiin annetut psykososiaaliset tukikäynnit ..	34
3.2 Perhehoito	34
3.2.1 Lyhytaikainen perhehoito ja osavuorokautinen perhehoito	34
3.2.2 Perhehoitolain mukainen pitkäaikainen perhehoito (7 c §)	34
3.3 Ympärivuorokautinen palveluasuminen ja pitkäaikainen laitoshoido	35
3.3.1 Ympärivuorokautinen palveluasuminen (7 c §)	35
3.3.2 Pitkäaikainen laitoshoido ikääntyneiden palveluissa (7 c §)	36
3.3.3 Pitkäaikaisesta ympärivuorokautisesta palveluasumisesta, pitkäaikaisesta perhehoidosta ja pitkäaikaisesta laitoshoidosta perittävän maksun perusteena olevat tulot (10 b, 10 c ja 10 d §)	37
3.4 Tilapäinen asuminen	39
3.4.1 Tilapäinen asumispalvelu kotihoitoyksikössä (kokeiluasuminen)	39

3.4.2 Tilapäinen ympärivuorokautinen asumispalvelu (muu kuin omaishoitajalaissa määritelly vapaapäivä)	39
3.5 Vammaispalvelujen ja kehitysvammahuollon palvelujen maksut	39
3.5.1 Maksuttomat palvelut (4 §)	39
3.5.2 Päivä- ja työtoiminta	40
3.5.3 Vammaispalvelulain ja kehitysvammalain mukaiset asumispalvelut	40
3.5.4 Kehitysvammalain mukainen perhehoito	42
3.5.5 Kehitysvammalain mukainen laitoshoido	45
3.5.6 Tuetun asumisen maksut	46
3.6 Omaishoitajan vapaan aikaiset palvelut (6 b ja 6 c §)	46
3.7 Kuljetuspalvelun asiakasmaksut	47
3.7.1 Asiointi ja virkistysmatkat	47
3.7.2 Työ- ja opiskelumatkat	47
3.8 Lastensuojelun asiakasmaksut	48
3.9 Erityisasumispalvelut (päihde- ja mielenterveyskuntoutujien asumispalvelut)	49
3.9.1 Tuettu asuminen	49
3.9.2 Yhteisöllinen asuminen	49
3.9.3 Pitkäaikainen ympärivuorokautinen palveluasuminen (tehostettu palveluasuminen)	50
3.9.4 Perhehoito	50
3.9.5 Tilapäinen asumispalvelu kartoitusasunnossa	50

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut 1.1.2024 alkaen Pohjois-Savon hyvinvointialueella

1 Yleistä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista

1.1 Sovellettava lainsäädäntö ja maksun määrä (1 ja 2 §)

Palveluista perittävässä asiakasmaksuissa sovelletaan lakia sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/1992; jäljempänä asiakasmaksulaki) ja asetusta sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (912/1992; jäljempänä asiakasmaksuasetus). Sovellettaviin säännöksiin viitataan tässä dokumentissa pääosin kunkin asiakokonaisuuden otsikossa.

Hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalvcluista voidaan periä maksu palvelun käyttäjältä, jollei lailla toisin säädetä. Maksu voidaan periä henkilön maksukyvyyn mukaan. Palveluista perittävä maksu saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruisen.

1.2 Maksun periminen, alentaminen ja perimättä jättäminen (2 a, 2 b ja 11 §)

Hyvinvointialueen on annettava asiakkaalle maksua koskevaa päätöstä vastaava lasku ja päätös maksukyvyyn mukaan määräytyvästä maksusta.

Sosiaalihuollon palveluista määrätty maksu ja terveydenhuollon palveluista henkilön maksukyvyyn mukaan määrätty maksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin, kuin maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteutumista.

Maksun alentamisen ja perimättä jättämisen on oltava ensisijaista toimeentulotuesta annetussa laissa (1412/1997) tarkoitettuun toimeentulotukeen nähden.

Asiakkaalle on annettava tieto maksun alentamisen ja perimättä jättämisen osalta mahdollisimman varhain, jo ennen ensimmäistä palvelutapahtumaa (sosiaali- ja terveydenhuollossa tapahtuva asiakaskontakti, asiakaskäynti tai hoitojakso) tai sen yhteydessä. Viimeistään tieto on annettava maksua perittäessä. Tieto on annettava siten, että asiakas riittävästi ymmärtää sen sisällön. Tietoa annettaessa asiakkaalle on annettava sen tahon nimi ja yhteystiedot, jolta asiakas voi tarvittaessa pyytää lisätietoja.

Asiakasmaksulain säännös velvollisuudesta maksun alentamiseen ja perimättä jättämiseen ei koske terveydenhuollon tasasuuruksia asiakasmaksuja (terveyskeskuksen avohoidon maksut, poliklinikka-, päiväkirurgia-, sarjahoitomaksut, lyhytaikaisen laitoshoidon maksut, suun terveydenhuollon maksut). Tasasuuruiset maksut ovat asiakasmaksulain 11 §:n 2 momentissa tarkoitettuja maksuja, joiden osalta ei ole lakiin perustuvaa velvollisuutta alentaa tai jättää niitä perimättä.

Terveysthuollon tasamaksuja voidaan alentaa tai jättää perimättä sillä perusteella, että maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteuttamista.

1.3 Maksukyvyn mukaan määräytyvien maksujen tarkastaminen ja määrittäminen (10 j §)

Hyvinvointialue päättää maksukyvyn mukaisesti määräytyvästä maksusta tois- taiseksi. Maksu on kuitenkin tarkistettava asiakkaan tai tämän edustajan hake- muksesta taikka hyvinvointialueen aloitteesta silloin, jos:

- asiakkaan tai hänen puolisonsa tulot ovat muuttuneet
- asiakkaan tai hänen puolisonsa oikeus säädettyihin vähennyksiin on muut- tunut
- perheen olosuhteet ovat muuttuneet
- maksu osoittautuu virheelliseksi
- asiakkaalle laadittua asiakassuunnitelmaa muutetaan siten, että sillä on vaikutusta asiakasmaksun suuruuteen
- hyvinvointialueen maksuperusteita muutetaan siten, että sillä on vaikutusta asiakasmaksun suuruuteen.

Jos maksua koskeva päätös on perustunut asiakkaan tai hänen edustajansa an- tamiin virheellisiin tietoihin, maksu voidaan oikaista takautuvasti enintään yhden vuoden ajalta.

Osa sosiaali- ja terveydenhuollon maksuista on sidottu indekseihin. Indeksitar- kastukset tehdään joka toinen vuosi.

Maksukyvyn mukaan määräytyvän maksun määrittämiseksi tulee asiakkaan tai hänen edunvalvojansa/asioidenhoitajansa esittää tositteet tulo- ja verotustiedoista ja maksun määrittämiseksi tarvittavista kustannuksista.

1.4 Maksukatto (6 a §)

Asiakkaalta perityille julkisen terveydenhuollon tietyille maksuille on säädetty enimmäismäärä eli maksukatto. Seurantajakso on kalenterivuosi. Jos maksujen yhteismäärä ylittää kalenterivuoden aikana 762 €, ovat maksukattoon sisältyvät palvelut tämän jälkeen kalenterivuoden loppuun saakka maksuttomia.

Lyhytaikaisesta laitoshoidosta peritään kuitenkin 25,10 € hoitopäivämaksu 18 vuotta täyttäneiltä henkilöiltä (asiaksmaksuasetus 26 a §), vaikka maksukatto olisi ylittynyt.

Alle 18-vuotiaan lapsen ja nuoren käyttämistä palveluista perityt maksukattoa ker- rittävät maksut otetaan huomioon yhdessä hänen toisen vanhempansa tai muun huoltajan maksujen kanssa (laillinen huoltaja).

Asiakkaan on seurattava maksukattonsa ylittymistä itse. Maksukatton ylittyessä asiakkaan tulee olla yhteydessä siihen laitokseen (asiaksmaksujen laskutuk- sesta vastaavaan yksikköön), jossa maksukatto ylittyy. Maksukatton ylittymisestä

annetaan asiakkaalle todistus, joka on voimassa myöntämivuoden loppuun asti. Todistuksen myöntää se julkinen sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatio, jossa maksukatto on ylittynyt.

Jos palvelun käyttäjä on kalenterivuoden aikana suorittanut maksukattoon sisällyttäviä palveluista maksuja enemmän kuin 762 €, hänellä on oikeus saada liikaa suoritettuja maksuja takaisin. Jos vaatimusta liikaa suoritettujen maksujen palauttamisesta ei ole tehty 762 €:n rajan ylittymistä seuraavan kalenterivuoden aikana, palvelun käyttäjä menettää oikeutensa palautukseen. Jos maksun sisältyminen maksukattoon selviää viranomaisen tai vakuutusyhtiön päätöksen taikka muutoksenhaun vuoksi vasta maksukaton seurantavuoden jälkeen, tulee vaatimus liikaa suoritettujen maksujen palauttamisesta tehdä vuoden kuluessa siitä, kun päätös on annettu tai muutoksenhaun johdosta annettu päätös on tullut lainvoimaiseksi.

Hyvinvointialue saa kerätä välttämättömiä tietoja asiakkaan maksukaton täyttymisen seuraamiseksi. Lisäksi hyvinvointialueella on oikeus saada julkiselta tai yksityiseltä palveluntuottajalta välttämättömät tiedot maksukaton täyttymisen seuraamiseksi salassapitosäännösten estämättä.

Maksukattoon lasketaan mukaan asiakasmaksut seuraavista palveluista (myös vastaavista etäpalveluista perityt maksut kerryttävät maksukattoa):

- terveyskeskuksen avosairaanhoidon lääkäripalveluista
- poliklinikan antamasta tutkimuksesta ja hoidosta
- päiväkirurgisesta toimenpiteestä
- sarjassa annettavasta hoidosta
- lyhytaikaisesta laitoshoidosta ja lyhytaikaisesta laitospalvelusta
- päivä- ja yöhoidosta (kun on kyse kappaleen 2.5.2 mukaisesta maksusta)
- suun ja hampaiden tutkimuksesta ja hoidosta, hammasteknisiä kuluja lukuun ottamatta
- suun ja leukojen erikoissairaanhoidon hoitotoimenpiteistä (myös terveyskeskuksessa)
- terveydenhuollon ammattihenkilön antamasta fysioterapiasta, neuropsykologisesta kuntoutuksesta, ravitsemusterapiasta, jalkojenhoidosta, puheterapiasta, toimintaterapiasta ja muusta niihin rinnastettavasta toimintakykyä parantavasta ja ylläpitävästä hoidosta
- tilapäisestä kotisairaanhoidosta ja tilapäisestä kotisairaalahoidosta, paitsi silloin, jos hoito on osana kotihoitoa
- lääkinnällisen kuntoutuksen laituskuntoutusjaksosta, jota annetaan kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain tai vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain mukaisia palveluja saavalle henkilölle
- em. palveluista perityt maksut, kun asiakasmaksulasku on maksettu toimeentulotuesta
- em. palveluista perityt maksut, kun palvelu tai vastaanotto on järjestetty etäpalveluna

Maksukattoa kerryttävät myös ostopalveluina tuotetut palvelut, jos ne kuuluvat julkisen terveydenhuollon järjestämistä vastuulle.

Maksukatton kertymistä laskettaessa ei oteta huomioon:

- maksua, joka on peritty työtapaturma- ja ammattitautilain, maatalousyrittäjän työtapaturma- ja ammattitautilain, sotilasvammalain, liikennevakuutuslain, potilasvakuutuslain tai näitä vastaavan aikaisemman lain mukaan korvattavasta hoidosta
- maksua, joka on peritty henkilöltä, jolla ei ole Suomessa kotikuntaa, lukuun ottamatta maksua, joka on peritty henkilöltä, jolla on Euroopan unionin lainsäädännön tai Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen nojalla oikeus terveystalouteen samoin edellytyksin kuin Suomessa asuvalla henkilöllä tai joka rinnastetaan kunnan asukkaaseen
- tilapäisen kotipalvelun tai tilapäisen kotihoidon maksua
- jatkuvan ja säännöllisen kotiin annettavan palvelun maksua
- sairaankuljetusmaksua
- lääkärintodistusmaksua
- yksityislääkärin läheteellä tehdyistä laboratorio- ja kuvantamistutkimuksista perittäviä maksuja
- palvelusetelillä järjestetyn palvelun omavastuuosuus (Asiakasmaksulain HE 129/2020)
- pitkäaikaisen laitoshoidon maksua
- käyttämättä jätetystä ajasta perittävää maksua (ns. sakkomaksua)
- sosiaalihuoltolain mukaista asumispalvelumaksua
- omaishoidon lakisääteisten vapaiden ajalta perittyjä asiakasmaksuja
- vaikeavammaisen asumispalvelumaksua
- vaikeavammaisen kuljetuspalvelumaksua
- työterveyshuollon maksua
- perhehoidon maksua
- viivästyskorke- ja perintäkulumaksuja
- muita maksuja, joiden huomioon ottamisesta maksukatossa ei säädetä asiakasmaksulain § 6a:ssä
- yksityisen terveydenhuollon maksuja, jos ne eivät kuulu julkisen terveydenhuollon järjestämisvastuulle

1.5 Etäpalveluista perittävät maksut

Etäpalvelu/etävastaanotto on verrattavissa perinteiseen vastaanottokäyntiin tai palveluun. Etäyhteyksien avulla annetusta palvelusta peritään samat maksut kuin esimerkiksi vastaavasta vastaanottokäynnistä tai kotikäynnillä annetusta palvelusta, mikäli palvelu on maksullinen muutoinkin.

1.6 Käyttämättä ja peruuttamatta jätetyistä palveluista perittävä maksu (3 §)

Jos asiakas tai hänen edustajansa on varannut vastaanottoajan terveydenhuollon palveluihin tai sosiaali- ja terveydenhuollon lyhytaikaiseen hoito- tai asumispalvelupaikkaan ja asiakas jättää saapumatta varattuna aikana vastaanotolle tai asianomaiseen yksikköön ilman hyväksyttävää syytä; eikä asiakas tai hänen edustajansa ole ennalta peruuttanut vastaanottoaikaa tai palvelua, peritään 18 vuotta täyttäneiltä 56,70 €.

Maksun saa kuitenkin periä vain, jos maksun perimistä ei ole pidettävä kohtuuttomana ja asiakkaalle on varauksen yhteydessä ilmoitettu mahdollisuudesta periä käyttämättä jätetystä ajasta tai paikasta maksu sekä annettu ohjeet ajan tai paikan peruuttamiseksi ennalta.

Maksun perimistä sekä ajan tai paikan peruuttamista koskevat tiedot on annettava siten, että asiakas riittävästi ymmärtää niiden sisällön. Maksua ei saa periä alle 18-vuotiaalta asiakkaalta. Maksu peritään myös muutoin maksuttomista palveluista (esimerkiksi neuvolapalvelut).

Käyttämättä jätetystä palvelusta perittävää maksua sovelletaan myös silloin, kun hyvinvointialue on asiakkaan tai tämän edustajan aloitteesta varannut asiakkaalle vastaanottoajan taikka paikan lyhytaikaiseen hoito- tai asumispalveluun. Tällöin maksun periminen edellyttää lisäksi, että ilmoitus tehdään ja ohjeet annetaan kirjallisesti ja että asiakasta tai tämän edustajaa muistutetaan asiakkaalle varatusta ajasta tai paikasta.

Maksua ei peritä mielenterveys- ja päihdepalvelujen, eikä psykiatrian käyttämättä jätetyistä vastaanottoajoista.

1.7 Palvelun keskeytyksen tai poissaolon vaikutus maksuun (10 k §)

Pohjois-Savon hyvinvointialue perii jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta, pitkäaikaisesta yhteisöllisestä asumispalvelusta, pitkäaikaisesta ympärivuorokautisesta palveluasumisesta, pitkäaikaisesta laitoshoidosta ja pitkäaikaisesta perhehoidosta maksun, vaikka palvelu keskeytyisi tilapäisesti asiakkaasta johtuvasta syystä. Tilapäisyydellä tarkoitetaan yhtäjaksoista muutamaa päivää esimerkiksi viikonlopun pituista poissaoloa. Jos palvelu kuitenkin keskeytyy yli viideksi päiväksi, maksua ei peritä viittä päivää ylittävältä ajalta. Jos palvelu keskeytyy hyvinvointialueesta johtuvasta syystä tai siksi, että asiakas on laitoshoidossa, maksua ei peritä myöskään mainitun viiden päivän ajalta. Jos palvelun keskeytys jatkuu koko kuukauden, maksua ei peritä lainkaan. Ateriapalvelumaksut laskutetaan toteutuman mukaan.

1.8 Sotainvalidit ja rintamaveteraanit

Sotainvalidit

Sotainvalideilta, joilla on 10 % haitta-aste ja jotka ovat vahingoittuneet tai sairastuneet vuosien 1939–1945 sotien johdosta, ei peritä asiakasmaksua (sotilasvammalaki 404/1948 6, 6a, 6b §:t):

- kotihoidosta ja kotipalveluista ja niihin liittyvistä kotihoidon tuki- ja ateriapalveluista
 - asumispalvelujen hoiva- ja ateriamaksua
 - pitkäaikaisesta perhehoidosta (Valtiokonttorin ohjeiden perusteella korvattava)
 - omaishoidon tukeen kuuluvista palveluista
 - liikkumista tukevista palveluista, jotka on myönnetty sosiaalihuoltolain 23 §:n nojalla
-

-
- sairaanhoitopalveluista

Sotainvalideilta, joiden haitta-aste on vähintään 20 %, ei peritä asiakasmaksua yllä olevien lisäksi pitkäaikaisesta laitoshoidosta.

Rintamaveteraanit

Rintamaveteraaneilta ei peritä asiakasmaksua:

- avohoidon käynneistä (terveyskeskuksen vastaanottomaksu, poliklinikka-, sarjahoito- ja päiväkirurgian maksu)
- suun terveydenhuollon käynneistä
- kotipalvelusta, kotisairaanhoidosta ja kotisairaalahoidosta
- kotiin annettavista ateriapalveluista ja tukipalveluista (tukipalveluja esim. turvapuhelin-, asiointi-, kauppa-, saattaja-, kylvetys-, siivous- ja pyykki-vaatehuoltopalvelu sekä apteekin lääkkeiden annosjakelupalvelu)
- sosiaalihuoltolain mukaisesta liikkumista tukevasta palvelusta
- omaishoitajan lakisääteisen vapaan aikaisesta hoidosta
- sosiaalihuoltolain mukaisen pitkäaikaisen asumispalvelun hoivasta/huolenpidosta ja aterioista
- perhehoitolain mukaisesta pitkäaikaisesta perhehoidosta
- terveydenhuoltolain 29 §:n mukaisesta lääkinnällisestä kuntoutuksesta

Maksua ei peritä rintamasotilastunnuksen, rintamapalvelutunnuksen, rintamatunnuksen tai veteraanitunnuksen omaavilta henkilöiltä sekä henkilöiltä, joilla on todistus miinanraivaustehtäviin osallistumisesta.

2 Terveysthuollon maksut

2.1 Maksuttomat terveystpalvelut (5 §)

Maksuttomia terveysthuollon palveluja ovat:

- terveystneuvonta- ja ohjaus sekä terveystarkastukset
- äitiyst- ja lastenneuvolapalvelut
- seulonnat valtakunnallisen seulontaohjelman mukaisesti
- kouluterveysthuolto myös 18 vuotta täyttäneiltä
- opiskeluhuoltopalvelut
- opiskeluterveysthuolto
- sairaanhoitajan, terveysthoitajan ja kättilön vastaanotot perusterveysthuollossa, kun hoitovastuu on hoitajalla. Mikäli vastaanottotapahtuma muuttuu lääkäriin vastuulle, peritään lääkäripalvelumaksu kappaleen 2.2.1 mukaisesti
- alle 18 vuotiaiden avosairaanhoidon palvelut
- psykiatrisen avohoidon palvelut /mielenterveystyö avosairaanhoidon palveluissa
- terveysthuoltolain 29 §:ssä tarkoitettujen lääkinällisen kuntoutuksen palvelut: kuntoutusneuvonta, kuntoutustarvetta ja mahdollisuuksia selvittävä tutkimus sekä sopeutumisvalmennus- ja kuntoutusohjaus
- pitkäaikaisen sairauden hoitoon tarkoitettujen hoitotarvikkeet
- apuvälineet ja niiden sovitus ja luovutus, tarpeellinen uusiminen ja huolto paitsi silloin, kun apuvälineen tarve aiheutuu työtaturma- ja ammattitautilain (459/2015), maatalousyrittäjien työtaturma- ja ammattitautilain (873/2015), sotilasvammalain (404/1948), liikennevakuutuslain (279/1959), potilasvahinkolain (585/1986) tai näitä vastaavan aikaisemman lain mukaan korvattavasta vahingosta tai ammattitaudista.
- diabeetikkojen määräaikaiset silmänpohjatutkimukset
- naiseen kohdistuvan seksuaalisen väkivallan uhreille tarkoitettujen ns. SERI-tukikeskusten tarjoamat terveystpalvelut
- päihteitä käyttäville raskaana oleville suunnattujen äitiystpoliklinikoiden antama tutkimus, hoito ja seuranta
- ensihoito, lukuun ottamatta ensihoitoon liittyvää sairaankuljetusta
- sairaalaan sisäänkirjoitetun potilaan kuljetus sairaankuljetusajoneuvolla toiseen hoitolaitokseen tai kotihoitoon.

Lisäksi maksuttomia ovat tartuntatautilain mukaiset:

- rokotukset, jotka kuuluvat kansalliseen rokotusohjelmaan
 - valtioneuvoston päättämät yleiset vapaaehtoiset rokotukset sekä
 - valtioneuvoston asetuksella säädetyt rokotukset
 - yleisvaarallisissa tartuntataudeissa:
 - tutkimus, hoito ja hoitoon määrätty lääkkeet
 - altistuneiksi todetun tai perustellusti altistuneeksi epäillyn karanteeni
 - sairastuneen tai sairastuneeksi perustellusti epäillyn eristäminen
 - valvottavaan tartuntatautiin sairastuneen hoitoon määrätty lääkkeet
-

- HIV-infektion, sankkerin, tippurin ja sukupuoliteitse tarttuvan klamydiainfektion tutkimus ja hoito sekä hoitoon ja (käytännössä HIV:n) ehkäisyyn määrätyt lääkkeet.

2.2 Terveyskeskuksen avohoidon maksut

2.2.1 Avosairaanhoidon lääkäripalvelut (asiakasmaksuasetus 7 §)

Kerryttää maksukattoa.

Terveyskeskuslääkärin vastaanottomaksu 23,00 €
18 vuotta täyttäneiltä (myös geriatriset palvelut)

Maksu peritään kolmelta (3) ensimmäiseltä käynniltä kalenterivuodessa.

Käyntimaksu peritään myös äitiysneuvolan, opiskeluhuollon ja seksuaaliterveysneuvolan lääkärin vastaanotolla sairaanhoidollisesta käynnistä.

Terveyskeskuslääkärin vastaanottomaksua ei peritä, kun lääkäri lähettää potilaan erikoissairaanhoidon vastaanotolle terveyskeskuksen käynniltä saman päivän aikana ja saman tulosyyn vuoksi.

2.2.2 Terveyskeskuksen päivystyskäynti (asiakasmaksuasetus 7 §)

Kerryttää maksukattoa.

Terveyskeskuksen päivystyksessä peritään 18-vuotta täyttäneeltä:

Päivystyskäyntimaksu arkisin klo 20–08	31,60 €
lauantaisin, sunnuntaisin ja pyhäpäivinä	31,60 €
Muuna aikana	23,00 €

Päivystyskäyntimaksu peritään myös henkilöltä, joka on jo maksanut kolme (3) 23,00 €:n suuruista terveyskeskuksen käyntimaksua.

2.2.3 Erikoissairaanhoidon vastaanotto toiminta (asiakasmaksuasetus 8 §)

Kerryttää maksukattoa.

Terveyskeskuksessa erikoissairaanhoidona toteutetusta erikoislääkärin vastaanotosta peritään poliklinikkamaksu 46,00 €

2.3 Terapiapalvelut terveyskeskuksessa

2.3.1 Sarjassa annettava hoito (asiakasmaksuasetus 11 §)

Kerryttää maksukattoa.

Sarjassa annettavasta hoidosta peritään 12,80 €/kerta

Maksu peritään lääkinnällisestä kuntoutuksesta (muut kuin terveydenhuoltolain 29 §:ssä tarkoitetut lääkinnällisen kuntoutuksen palvelut) ja muusta vastaavasta sarjassa annettavasta hoidosta enintään 45 hoitokerralta kalenterivuodessa.

Maksua ei peritä alle 18-vuotiaalta, eikä terveyskeskuksessa annetusta siedätys-hoidosta (hyposensibilisaatio), puhe- ja äänihäiriö-, säde- ja sytostaattihoidosta tai muusta vastaavasta hoidosta.

2.3.2 Yksilökohtainen terapia (asiakasmaksuasetus 7 §)

Kerryttää maksukattoa.

Terveyskeskuksessa annetusta yksilökohtaisesta terapiasta, kun kyse ei ole sarjahoidosta, peritään 12,80 €/kerta

Yksilökohtaista terapiaa ovat fysioterapia, toimintaterapia, neuropsykologinen kuntoutus, ravitsemusterapia, jalkojenhoito/jalkaterapia, puheterapia tai muu toimintakykyä parantava ja ylläpitävä hoito tai terapia.

2.3.3 Sarjassa annettava lääkinnällinen ryhmäkuntoutus (asiakasmaksuasetus 11 §)

Kerryttää maksukattoa.

Ryhmäjakso 1–5 ryhmäkäyntiä	20,00 €/ryhmäjakso
Ryhmäjakso 6–10 ryhmäkäyntiä	22,80 €/ryhmäjakso
Ryhmäjakso 11 ryhmäkäyntiä	25,00 €/ryhmäjakso

Ryhmämaksua ei peritä, mikäli ryhmäjakson käynneistä 2/3 (pyöristetään lähimpään kokonaislukuun) jää toteutumatta sairastumisen tai muun perustellun keskeytymisen syyn vuoksi.

Allasterapiamaksut

Lapinlahden fysioterapiaosaston antamana allasterapiaa ohjattuna ja omatoimisesti. Omatoimi terapiassa fysioterapeutti valvoo altaalla. Ryhmä on ohjattua ryhmätoimintaa.

Ohjatut allasryhmät

kevätkausi (tammi-toukokuu)	50,00 €
syyskausi (syyskuu-joulukuu)	40,00 €

Omatoimiryhmät

Allasmaksu 1 kk	30,00 €
Allasmaksu 3 kk	50,00 €
Allasmaksu 6 kk	70,00 €

2.3.4 Fysio- tai toimintaterapeutin kotikäynti

Kotikäynti	12,80 €/käynti
Videovälitteinen etäkontakti	12,80 €/kontakti

- kotiutumiseen liittyen 1–2 kotikäyntiä maksuttomia
- säännöllisen kotihoidon asiakkaalle maksuttomia
- apuvälinearviokäynnit maksuttomia

2.4 Erikoissairaanhoidon maksut**2.4.1 Poliklinikkamaksu (asiakasmaksuasetus 8 §)**

Sairaalan tai muun toimintayksikön poliklinikalla tutkittavalta tai hoidettavalta peritään	46,00 €/käynti
--	----------------

Palvelun käyttäjän kotona annetusta erikoissairaanhoidosta peritään poliklinikkamaksua vastaava maksu	46,00 €
---	---------

Maksua ei peritä alle 18-vuotiaalta. Maksu kerryttää maksukattoa.

2.4.2 Päiväkirurginen käynti (asiakasmaksuasetus 8 a §)

Päiväkirurgisesta toimenpiteestä, joka tehdään leikkaussalissa ja joka edellyttää yleisanestesiaa, laajaa puudutusta tai suonen sisäisesti annettavaa lääkitystä, peritään poliklinikkamaksun sijasta	150,80 €.
---	-----------

Maksu kerryttää maksukattoa.

Jos päiväkirurgisessa toimenpiteessä ollut henkilö komplikaation tai muun vastaavan syyn takia jää hoitopaikkaan, peritään häneltä säädetyn päiväkirurgiamaksun (150,80 €) lisäksi hoitopäivämaksu (54,60 €) toimenpidettä seuraavilta päiviltä.

Koska päiväkirurgia ei ole lyhytaikaista laitoshoidoa, eikä siinä synny hoitopäiviä, edellä mainittua sääntöä voidaan soveltaa myös lasten kohdalla ja heiltä voidaan periä päiväkirurgian maksu silloin kun edellä mainitut kriteerit täyttyvät.

Jos suun ja leukojen tutkimusta ja hoitoa annetaan päiväkirurgisesta toiminnasta säädetyn edellytyksin, siitä peritään 150,80 € toimenpiteeltä.

2.4.3 Sarjassa annettava hoito erikoissairaanhoidossa

Sarjassa annettavasta hoidosta peritään 12,80 €/kerta

Maksullisten hoitokertojen enimmäismäärä on 45 hoitokertaa kalenterivuodessa. Maksua ei peritä alle 18-vuotiaalta. Maksu kerryttää maksukattoa.

Sarjahoidon määritelmä:

Lääkärin ennakkoon määräämä hoito toteutetaan samankaltaisena tai lähes samankaltaisena vähintään 3 kertaa. Hoitojen väliin jäävä aika ei ylitä kahta viikkoa, elleivät hoidolliset syyt edellytä harvempaa käyntiväliä.

Asiakasmaksuasetuksen 11§:n mukaan sarjassa annettavaa hoitoa on:

- jatkuva dialyysihoito
- lääkinnällinen kuntoutus
- hyposensibilisaatio-, puhe- ja äänihäiriö-, säde- ja sytostaattihoito tai
- muu vastaava hoito

Muu vastaava hoito arvioidaan sen perusteella, vastaako annettava hoito lääkinällistä kuntoutusta, hyposensibilisaatio-, puhe- ja äänihäiriö- sekä sytostaattihoitoa.

2.5 Laitoshoidon maksut

2.5.1 Lyhytaikainen laitoshoido (asiakasmaksuasetus 12 §)

Hoitopäivämaksu lyhytaikaisessa laitoshoidossa 54,60 €/hoitopäivä
Psykiatrian toimintayksikössä 25,10 €/hoitopäivä

Maksukaton ylittymisen jälkeen lyhytaikaisen
laitoshoidon hoitopäivämaksu 25,10 €/hoitopäivä.

Maksuja ei peritä terveyskeskuksessa eikä sairaalassa tai sen toimintayksikössä alle 18-vuotiaalta siltä osin kuin hoitopäiviä on kalenterivuodessa kertynyt yli seitsemän.

Maksuja ei peritä mielenterveyslain (1116/1990) 9 §:n perusteella järjestetyn tarkkailun ajalta, jos tarkkailtavaksi otettua ei tarkkailun perusteella määrätä mielen-terveyslain 8 §:ssä tarkoitettuun tahdosta riippumattomaan hoitoon.

Hoitopäivämaksu peritään hoitoon tulopäivältä, sitä seuraavilta hoitopäiviltä ja laitoshoidosta lähtöpäivältä. Mikäli asiakas kuitenkin siirtyy välittömästi toiseen laitokseen tai Pohjois-Savon hyvinvointialueen järjestämään asumispalveluun, lähettävä laitos ei peri maksua siltä päivältä, jona asiakas siirtyy.

2.5.2 Päivä- ja yöhoidon maksu (asiakasmaksuasetus 13 §)

Päivä- ja yöhoidon maksu 25,10 €/vrk

Terveyskeskuksessa, sairaalassa tai sen toimintayksikössä, sosiaalihuollon laitoksessa tai muussa toimintayksikössä hoidettavana vain joko päivällä (päivähoito) tai yöllä (yöhoito) olevalta peritään 25,10 € /vrk

Päivä- ja yöhoidon maksua ei peritä psykiatrisen avohoidon toimintayksikössä annetusta hoidosta, kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/77) tarkoittamasta erityishuollosta, polikliinisesta päihdehuollosta eikä vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain 22 §:n 2 momentissa tarkoitettua suojatyöstä.

Maksua ei peritä alle 18-vuotiaalta terveyskeskuksessa tai sairaalassa taikka sen toimintayksikössä siltä osin kuin hoitopäiviä on kalenterivuodessa kertynyt yli seitsemän.

2.5.3 Kuntoutushoidon maksu (asiakasmaksuasetus 14 §)

Kuntoutushoidon maksu 18,80 €/hoitopäivä

Peritään vammaiselle henkilölle laitoshoidona annetusta kuntoutushoidosta tai kehitysvammaisten erityishuoltona annetusta kuntoutushoidosta. Kerryttää maksukattoa.

Osaylläpito Kuntoutusyksikkö Tukiporras 10,00 €/hoitopäivä
Ei kerrytä maksukattoa.

2.5.4 Pitkäaikainen laitoshoido (7 c §, 10 b – d §, asiakasmaksuasetus 15 §)

Pitkäaikaisen laitoshoidon maksu peritään hoidon alkamisesta lähtien, kun ympärivuorokautisen laitoshoidon arvioidaan kestävän yli kolme kuukautta. Muutoin maksu määrätään sen jälkeen, kun henkilö on ollut laitoshoidossa yli kolme kuukautta ja hänen toimintakykynsä on heikentynyt niin, että häntä on edelleen hoidettava laitoksessa.

Hyvinvointialue saa periä pitkäaikaisen laitoshoidon asiakkaalta kuukausimaksun. Maksu saa olla enintään 85 prosenttia asiakkaan kuukausituloista, joista on tehty asiakasmaksulain 10 c ja 10 d §:ssä säädettyt vähennykset.

Jos asiakas on välittömästi ennen palvelun alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avoliitossa ja hänen tulonsa ovat suuremmat kuin puolison tulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella. Tällöin maksu saa olla enintään 42,5 prosenttia puolisojen yhteenlasketuista kuukausituloista, joista on tehty vähennykset. Jos kuitenkin kumpikin puolisoista on pitkäaikaisessa laitoshoidossa, maksu on enintään 85 prosenttia asiakkaan kuukausituloista, joista on tehty asiakasmaksulain 10 c ja 10 d §:ssä säädettyt vähennykset.

Hyvinvointialueen on maksua määrätessään huolehdittava siitä, että asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön jää käyttövara, joka on pitkäaikaisen laitoshoidon asiakkaalle vähintään 122 € kuukaudessa.

Katso pitkäaikaisen laitoshoidon maksusta tarkemmin kohta 3.3.3.

2.6 Laboratorio ja kuvantamispalvelut (asiakasmaksuasetus 8 b §)

Yksityislääkärin läheteellä tehtävistä laboratorio- ja röntgentutkimuksista, joihin ei liity muita tutkimuksia tai hoitotoimenpiteitä, peritään palvelun tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia vastaava maksu erillisen hinnaston mukaan.

2.7 Suun ja hampaiden tutkimus ja hoito (asiakasmaksuasetus 9 ja 9 a §)

Kerryttää maksukattoa.

Maksuja ei peritä:

- alle 18-vuotiaiden suun ja hampaiden tutkimuksesta ja hoidosta
- henkilöiltä, joilla on rintamasotilastunnus, rintamapalvelutunnus, rintamatunnus, veteraanitunnus tai jolla on eräisiin Suomen sotiin liittyneissä tehtävissä palvelleiden kuntoutuksesta annetun lain (1039/1997) 2 §:ssä tarkoitettu todistus lain 1 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuihin miinanraivaustehtäviin osallistumisesta. Maksua peritään vain hammaslaboratoriolta hankituista töistä.
- ensimmäistä lastaan odottavan perheen suun terveydentilan ja hoidon tarpeen arvio

2.7.1 Perusmaksut

Suuhygienisti	11,30 €
Hammaslääkäri	14,60 €
Erikoishammaslääkäri	21,50 €

2.7.2 Maksu tutkimuksesta, hammastarkastuksesta ja sairauksien hoidosta toimenpiteeltä vaatimusluokan mukaan

Ehkäisevä hoito (tutkimuksen yhteydessä on maksuton)	9,40 €
Vaativuusluokka 0–2	9,40 €
Vaativuusluokka 3–4	21,10 €
Vaativuusluokka 5–7	41,80 €
Vaativuusluokka 8–10	61,20 €
Vaativuusluokka 11 -	85,90 €

2.7.3 Proteettinen hoito

Proteettiset toimenpiteet	
Proteesin pohjaus	61,20 €
Proteesin korjaus	41,80 €
Akryyliosa- ja kokoproteesi	204,80 €
Kruunut ja sillat hampaalta	204,80 €
Rankaproteesi	248,60 €

Proteettisen ja purentafysiologisen hoidon yhteydessä veloitetaan potilaalta toimenpidekohtaiset maksut, käyntimaksut sekä hammastekniset laboratoriokulut todellisten kulujen suuruusina (kustannusarvion mukaan). Hammastekniset kulut peritään kauttalaskutuksena.

2.7.4 Muut maksut

Röntgentutkimus	9,40 €/kuva
Panoraamaröntgen	21,10 €
Todistus ja lausunto	56,70 €
Perumaton käynti	56,70 €
Päiväkirurginen toimenpide	150,80 €

Uniapneakiskohoidon asiakasmaksut:

(maksu peritään, kun lääkinällisen kuntoutuksen apuvälineen luovutusperusteet eivät täyty)

- erikoissairaanhoidon kriteerit täyttävä vaikea tai keskivaikea uniapnea 46,00 €
- lievässä uniapneassa hoidosta peritään suun terveydenhuollon asiakasmaksut (perusmaksu, toimenpiteet, hammastekniset kustannukset)

Hoidosta muodostuu käyntikohtainen lasku, joka sisältää perusmaksun, toimenpidemaksut toimenpideluokittain vaatimustason ja toimenpiteen laajuuden mukaan sekä muut käynnin maksut.

2.7.5 Kliinisistä valokuvista perittävät maksut

Laaja kuvantaminen (hampaisto, purenta, limakalvot)	21,10 €
Limakalvokuvantaminen hoitokäynnin yhteydessä	9,40 €
Kuvantaminen kontrolloimisen vuoksi (toimenpidekomplikaatioiden seuranta)	maksuton

2.7.6 Hammaslääketieteen opetusklinikan maksut

Hammaslääketieteen opetusklinikan suun ja hampaiden tutkimus ja hoidon toimenpiteet ovat normaaleja asiakasmaksuja 20 % pienemmät.

Perusmaksut

Suuhygienisti	9,00 €
Hammaslääkäri	11,70 €
Erikoishammaslääkäri	17,20 €

Kuvantamistutkimukset

Hammaskuva	7,50 €
Leukojen ja koko hampaiston panoraamaröntgenkuvaus	16,90 €

Maksu tutkimuksesta, hammastarkastuksesta ja sairauksien hoidosta toimenpiteeltä vaativuusluokan mukaan

Vaativuusluokka 0–2	7,50 €
Vaativuusluokka 3–4	16,90 €
Vaativuusluokka 5–7	33,40 €
Vaativuusluokka 8–10	49,00 €
Vaativuusluokka 11 -	68,70 €

Proteettiset toimenpiteet

Proteesin pohjaus	49,00 €
Proteesin korjaus	33,40 €
Akryyliosa- ja kokoproteesi	163,80 €
Kruunut ja sillat hampaalta	163,80 €
Rankaproteesi	198,90 €

Ehkäisevä hoito

SC-ryhmän suun terveyden edistämisen toimenpiteet	7,50 €
---	--------

2.8 Sairaankuljetus (ensihoito) (asiaksmaksuasetus 10 §)

Sairaankuljetusajoneuvolla (ambulanssilla) yhteen suuntaan tehty matka	25,00 €.
---	----------

Maksu ei kerrytä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksukattoa, mutta kerryttää Kelan matkakattoon (v.2023 on 300 €/kalenterivuosi).

Tämä maksu peritään myös silloin, kun annetun ensihoidon ansiosta potilaan tila on korjaantunut siinä määrin, että kuljetusta hoitopaikkaan ei ole tarvinnut suorittaa. Maksua ei peritä lääkärin määräämästä sairaankuljetusajoneuvolla

tapahtuvasta kuljetuksesta terveyskeskuksen tai sairaalan sairaansijalta toiseen hoitolaitokseen tai kotihoitoon.

2.9 Rokotusohjelmaan kuulumattomien rokotteiden antaminen

Maksua ei peritä rokottamisesta ja rokotteista, mikäli rokottaminen perustuu kansalliseen rokotusohjelmaan tai kyse on lääkärin määräykseen perustuvasta perussairauden vuoksi tarpeellisesta rokottamisesta.

Mikäli rokottamisen tarve johtuu vapaa-ajan matkailusta, maksua ei peritä rokottamisesta, mutta potilaan/asiakkaan tulee itse hankkia rokoteaine apteekista. Myös rokotusohjelmaan kuulumattomat rokotteet tulee määrätä ja antaa tarveharkinnan perusteella (THL). Rokotusohjelmaan kuulumattomat rokotteet on kustannettava usein itse. Terveyskeskus antaa neuvontaa matkailijoiden rokotuksista ja antaa tarvittavat rokotukset.

2.10 Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palvelut

Opiskeluterveydenhuolto on maksutonta alle 18-vuotiaille. Kouluterveydenhuolto on maksuton.

Yli 18-vuotiaiden maksut määräytyvät asiakasmaksulain ja -asetuksen mukaan. Terveystarkastukset ovat maksuttomia kaikille.

2.11 Hengityshalvauspotilaalle järjestettävä hoito (5 §, asiakasmaksuasetus 22 §)

Hengityshalvauspotilaalle järjestettävä hoito ja hoitoon liittyvät kuljetukset ovat maksuttomia.

2.12 Maksu lääkärintodistuksesta ja lausunnosta (asiakasmaksuasetus 23 §)

Erikoissairaanhoidosta annetut todistukset	56,70 €/todistus
Perusterveydenhuollosta annetut, hoitoon liittymättömät todistukset	56,70 €/todistus
Ajokorttilaissa säädetyn ajo-oikeuden saamiseksi tai säilyttämiseksi tarvittava lääkärintodistus (ajokorttitodistus)	68,10 €/todistus

Perusterveydenhuollossa maksuttomia todistuksia ovat:

- erityiskorvattavia lääkkeitä, sv-päivärahaa, kuntoutusta tai psykoterapiaa varten annettu B-lausunto. Kuntoutusrahaa varten laaditut todistukset ovat maksullisia.
 - A-todistus (esimerkiksi todistus työnantajalta haettavaa sairauslomaa varten, todistus työnantajaa varten lapsen sairaudesta tilapäistä hoitovapaata varten). Maksuton myös erikoissairaanhoidosta annettuna.
-

-
- todistus lääkinälliseen kuntoutukseen liittyviä apuvälineitä varten
 - lähete sairaalaan
 - MT1 lausunto
 - todistus tartuntataudista
 - joukkorokotustodistus
 - neuvola- ja kouluterveydenhuollon todistukset (esimerkiksi jälkitarkastustodistus äitiyspäivärahaa varten)
 - todistus potilaan kuljetuksesta = matkatodistus
 - kutsuntatarkastustodistus = lääkärinlausunto puolustusvoimia varten
 - uusintatarkastuslausunto palveluskelpoisuudesta, mikäli puolustusvoimat on määrännyt/lähettänyt asiakkaan palveluskelpoisuustutkimukseen
 - kuolintodistus
 - matkatodistus/koulukyytilausunto sairauden perusteella
 - todistus koululiikuntaa/kouluruokailua varten
 - todistus isyysveritutkimuksen suorittamisesta
 - todistus invalidipysäköintitunnusta varten
 - todistus toiseen sairaanhoitolaitokseen pääsemistä varten
 - todistus sairaanhoidon vuoksi tarpeellisen lääkinällisen toimenpiteen suorittamista varten (esimerkiksi raskauden keskeyttäminen ja sterilointi)
 - ELY:lle/työvoimaviranomaiselle viranomaisen pyynnöstä annettava todistus työttömän terveystarkastuksesta
 - viranomaisen pyytämä lääkärinlausunto (esimerkiksi holhous- tai lastensuojeluasioissa)

Valmiiksi laadituista todistuksista peritään maksu asiakkaalta, vaikka asiakas peruisi pyynnön.

Ei kerrytä maksukattoa. Ei ikärajaa.

2.13 Muualta kuin Suomessa asuvalta perittävä maksu (asiakasmaksuasetus 24 §)

Hyvinvointialue saa periä henkilöltä, jolla ei ole Suomessa kotikuntaa tai jota ei rinnasteta hyvinvointialueen asukkaaseen siten kuin sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 56 §:ssä säädetään, enintään palvelusta hyvinvointialueelle aiheutuvien kustannusten suuruisen maksun, jollei Suomea sitovasta kansainvälisestä sopimuksesta tai Euroopan unionin lainsäädännöstä muuta johdu.

Maksua ei kuitenkaan peritä:

- tartuntatautilain 44 §:ssä (Kansalliseen rokotusohjelmaan kuuluva rokotus), 45 §:n 1 momentissa (valtioneuvoston päättämä yleinen vapaaehtoinen rokotus) ja 47 §:ssä (pakollinen rokotus) tarkoitetuista rokotuksista
 - yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen ehkäisemiseksi annettavasta tutkimuksesta
 - terveydenhuoltolain 50 §:ssä tarkoitettusta kiireellisestä hoidosta
 - yleisvaarallisen tartuntataudin hoitoon määrättyistä lääkkeistä
 - raskaana olevan HIV-positiivisen henkilön tutkimuksesta, hoidosta ja hoitoon määrättyistä lääkkeistä.
-

Edellä mainitut kohdat eivät koske henkilöä, jonka oleskelu Suomessa on tarkoitettu tilapäiseksi tai joka saa kustannuksiin korvausta muun lain nojalla tai vakuutuksen perusteella. Jos asiakkaalla ei ole kotikuntaa Suomessa, hoito-oikeustodistusta tai Kelan myöntämää Todistus oikeudesta hoitoetuuksiin Suomessa -asiakirjaa tai jos hänen ei ole matkailijana Suomessa tai häneen ei sovelleta asiakasmaksulain 13 §:ää, häneltä voidaan periä koronan hoidosta aiheutuneet kustannukset täysimääräisenä.

2.14 Kotiin annettavien terveydenhuollon palvelujen maksut

2.14.1 Tuettu kotiutuminen

Ei kerrytä maksukattoa.

Tuettu kotiutuminen 13,40 €/käynti

Tuettu kotiutumisen palvelu mahdollistaa asiakkaan nopean ja turvallisen kotiutumisen sairaalasta sekä aktiivisen kuntoutumisen sairaalajakson jälkeen kotiympäristössä. Palvelun kesto on pääsääntöisesti 1–7 vrk. Vuorokaudessa laskutetaan enintään 2 käyntikertaa/vuorokausi.

2.14.2 Tilapäinen kotisairaanhoido (asiakasmaksuasetus 3 §)

Kerryttää maksukattoa.

Lääkärin tai hammaslääkärin käynti 21,10 €/käynti
Muun henkilön suorittama kotikäynti 13,40 €/käynti

Tilapäistä kotisairaanhoidomaksua ei saa periä henkilöltä, joka saa jatkuvaa säännöllistä kotihoitoa/kotisairaanhoidoa

2.14.3 Kotisairaalahoido (asiakasmaksuasetus 3 §)

Kerryttää maksukattoa.

Kotisairaalahoido on määräaikaista tehostettua kotisairaanhoidoa.

Kotisairaalahoidon maksut

Lääkärin kotikäynti 21,10 €/käynti
Lääkärin ja hoitajan yhteiskäynti 34,50 €/käynti
Hoidon tarpeen arviointikäynti 13,40 €/käynti

Sairaanhoitajan kotikäynti/muun henkilön suorittama kotikäynti

Kotikäyntejä 1 vuorokaudessa 13,40 €/käynti
Kotikäyntejä 2 vuorokaudessa 26,80 €/vrk
Kotikäyntejä 3 tai enemmän vuorokaudessa 40,20 €/vrk

Tilapäisen kotisairaalahoidon kestäessä yli 2 kuukautta asiakasmaksuihin sovelletaan säännöllisen kotihoidon maksuja, jolloin kotisairaalamaksut muuttuvat kotona annetun palvelun hoitotuntien ja asiakkaan maksukyvyn mukaiseksi kuukausimaksuksi.

Kotisairaalahoidosta potilaalta perittävä maksu sisältää

- kotisairaalan henkilökunnan käynnit
- lääkehoidon, jota tarvitaan potilaan akuutin kotisairaalan johtaneen sairauden takia esim. suonensisäinen antibiootti- tai muu lääkehoito, akuuttiluonteinen kipulääkitys
- potilaan tarvitsemat hoitotarvikkeet ja apuvälineet samalla tavalla kuin niitä annetaan muillekin kotihoidossa oleville (vaipat, avannetarvikkeet, haavanhoitotarvikkeet jne.)
- kotisairaalan lääkärin määräämät vitamiini- neste ja ravintovalmisteet, jotka annostellaan suonensisäisesti tai lihakseen pistettynä.
- kotisairaalan lääkärin määräämät laboratorio-, röntgen ym. tutkimukset

Kotisairaalahoidosta perittävä maksu ei sisällä

- potilaan pysyvää lääkitystä
 - muita kuin kotisairaalan lääkärin määräämiä laboratorio, röntgen, tai muita tutkimuksia sairaalan poliklinikoilla tai terveyskeskuksen palveluissa
 - kuljetuksia sairaalasta kotiin eikä muitakaan kotisairaalahoidon aikana tapahtuvia kuljetuksia
-

3 Sosiaalihuollon maksut

3.1 Kotiin annettavat palvelut

3.1.1 Tilapäinen kotihoito (asiakasmaksuasetus 3 §)

Ei kerrytä maksukattoa.

Tilapäisen kotihoidon käynti 25 eur/käynti

Tilapäisestä kotihoidosta voidaan periä hyvinvointialueen päättämä kohtuullinen maksu. Harvemmin kuin kerran viikossa tai käyntejä vähemmän kuin 4 kertaa kuukaudessa.

Lapsiperheiden tilapäisen kotipalvelun osalta maksut on määritelty kohdassa 3.1.4.

3.1.2 Kotihoidon kuntouttava arviointijakso

Ei kerrytä maksukattoa.

Kotihoidon kuntouttava arviointijakso/ARVI 13,40 €/vrk

Kotihoidon kuntouttava arviointijakso on määräaikainen jakso, jonka aikana arvioidaan asiakkaan palveluntarve sekä vahvistetaan asiakkaan toimintakykyä kokonaisvaltaisesti. Kuntouttava arviointijakso sisältää muun muassa terapiahenkilöstön, hoitohenkilöstön sekä lääkärin kuntouttavat palvelut ja tarvittaessa suuhygienistin käynnin.

Kotihoidon arviointijakso laskutetaan kaikilta palvelujakson päiviltä.

Kotihoidon tukipalvelut laskutetaan arviointijakson asiakkailta erikseen.

3.1.3 Jatkuva ja säännöllinen kotona annettava palvelu (7 b ja 10 e §)

Jatkuvaa ja säännöllistä kotona annettavaa palvelua vähintään kerran viikossa ja arvioitu tai tosiasiallinen kesto vähintään 2 kuukautta.

Hyvinvointialue saa periä jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta kuukausimaksun, joka määräytyy palvelupäätökseen kirjattujen palvelutuntien määrän, asiakkaan maksukyvyyn ja perheen koon mukaan. Maksuun ei sisälly asumiskustannuksia. Säännöllistä kotona annettavaa palvelua voidaan tuottaa myös etäpalveluna. Kotihoidon asiakkaalla etäpalvelun aika suunnitellaan palvelutuntien määrään asiakasmaksua määritettäessä. Koneellinen annosjakelu ja lääkeautomaatin käyttö huomioidaan asiakkaan palvelutuntien määrässä erillisen toimintaohjeen mukaisesti (liite 1)

Kotihoidon asiakkaan laskutus perustuu palvelupäätökseen kirjattujen ja suunniteltujen palvelutuntien määrään. Palveluntarpeen muuttuessa asiakkaan

palvelutunnit ja palvelu- ja maksupäätökset päivitetään tarvittaessa kahden viikon seurantajakson jälkeen. Laskutus muutetaan todellisesta palvelunmuutoksen ajankohdasta lähtien. Alle kahden viikon tilapäinen palveluntarpeen muutos ei vaikuta laskutukseen.

Maksu määräytyy laissa määritellyn kuukausitaulukon perusteella bruttotuloista määriteltynä prosenttiosuutena. Kuukausimaksu saa olla enintään maksuprosentin osoittama määrä tulorajan ylittävistä bruttokuukausituloista. Maksu ei saa ylittää tuotantokustannuksia.

Kuukausitaulukko 1.1.2024 alkaen

Tulorajat ovat seuraavat:

Perheen koko/hlö	Henkilö- määrä 1	Henkilö- määrä 2	Henkilö- määrä 3	Henkilö- määrä 4	Henkilö- määrä 5	Henkilö- määrä 6
Tuloraja €/kk	653 €	1205 €	1891 €	2338 €	2830 €	3251 €

Jos henkilöitä on enemmän kuin kuusi, tulorajaa korotetaan 389 eurolla kustakin seuraavasta henkilöstä.

Maksuprosentit ovat seuraavat:

Maksuprosentti perheen koon mukaan						
Palvelutunnit kuukaudessa	1	2	3	4	5	6 hlöä tai enemmän
4 tuntia tai vähemmän	8,00	7,00	6,00	6,00	6,00	6,00
5	10,00	8,75	7,50	7,50	7,50	7,50
6	12,00	10,50	9,00	9,00	9,00	9,00
7	14,00	12,25	10,50	10,50	10,50	10,50
8	16,00	14,00	12,00	12,00	12,00	12,00
9	17,00	14,75	12,50	12,50	12,50	12,00
10	18,00	15,50	13,00	13,00	13,00	12,00
11	19,00	16,25	13,50	13,50	13,50	12,00
12	20,00	17,00	14,00	14,00	14,00	12,00
13	21,00	17,75	14,50	14,50	14,00	12,00
14	22,00	18,50	15,00	15,00	14,00	12,00
15	23,00	19,25	15,50	15,50	14,00	12,00
16	24,00	20,00	16,00	16,00	14,00	12,00
17	24,50	20,50	16,50	16,00	14,00	12,00
18	25,00	21,00	17,00	16,00	14,00	12,00
19	25,50	21,50	17,50	16,00	14,00	12,00
20	26,00	22,00	18,00	16,00	14,00	12,00
21	26,50	22,50	18,50	16,00	14,00	12,00
22	27,00	23,00	19,00	16,00	14,00	12,00
23	27,50	23,50	19,00	16,00	14,00	12,00
24	28,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
25	28,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
26	29,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
27	29,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
28	30,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
29	30,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
30	31,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
31	31,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
32	32,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
33	32,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
34	33,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
35	33,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
36	34,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
37	34,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
38-tai enemmän	35,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00

Jos palvelutuntien määrä vaihtelee kuukausittain, maksua määrätessä saadaan käyttää maksuprosenttia, joka vastaa palvelutuntien keskimääräistä määrää. Palvelutunnit huomioidaan kokonaisina tunteina siten, että osittaiset palvelutunnit pyöristetään lähimpään kokonaiseen tuntiin ja puolikkaat tunnit pyöristetään ylöspäin.

Edellä asiakasmaksulain 10 e §:n 3 ja 4 momentissa säädetyt euromäärät tarkistetaan joka toinen vuosi työntekijän eläkelain 98 §:ssä tarkoitetun työeläkeindeksin muutoksen mukaisesti. Laskennan perusteena käytetään sitä työeläkeindeksin pistelukua, joka on vahvistettu tarkistusvuodelle työntekijän eläkelain 98 §:n soveltamista varten. Tarkistusvuosi on se vuosi, jota seuraavan vuoden alusta indeksitarkistus toteutetaan. Indeksillä tarkistettujen euromäärien pyöristetään lähimpään täyteen euroon, ja ne tulevat voimaan tarkistusvuotta seuraavan vuoden alusta.

3.1.4 Lapsiperheiden tilapäinen ja säännöllinen kotipalvelu (10 e, 10 f ja 10 g §)

Lapsiperheiden kotipalvelu on sosiaalihuoltolain 18 a §:n mukainen palvelu. Kotipalvelua tuotetaan hyvinvointialueen omana palveluna ja palvelusetelillä. Tässä määritellyt maksut koskevat omana tuotantona annettavaa palvelua.

Säännöllisen kotipalvelun asiakasmaksu määräytyy samoin perustein kuin edellä kohdassa 3.1.3. Jatkuva ja säännöllinen kotona annettava palvelu.

Lapsiperheiden tilapäinen kotipalvelun asiakasmaksu

Tilapäisestä kotona annettavasta palvelusta voidaan palvelun käyttäjältä periä hyvinvointialueen päättämä kohtuullinen maksu. Maksut perustuvat käynnin pituuteen

Lapsiperheiden kotipalvelusta peritään tilapäisen kotipalvelun maksu, mikäli palvelutarve on alle 3 kuukautta. Maksu määräytyy tilapäisen lapsiperheiden kotipalvelun päivittäisen käynnin pituuden mukaan alla olevan taulukon mukaisesti.

Käynnin kesto	Asiakasmaksu
0 - 2 tuntia	8,30 €/kerta
2,01 – 3 tuntia	12,40 €/kerta
3,01 – 4 tuntia	17,00 €/kerta
4,01 – 5 tuntia	20,70 €/kerta
5,01 – 6 tuntia	24,80 €/kerta
6,01 – 7 tuntia	29,00 €/kerta
Enintään	33,10 €/kerta

Lapsiperheiden kotipalvelun maksuttomuus

Lastensuojelulain nojalla laadittuun asiakassuunnitelmaan perustuva lapsiperheiden kotipalvelu on suoraan lain nojalla lastensuojelun asiakasperheelle maksutonta.

Lapsiperheiden kotipalvelusta ei peritä asiakasmaksua myöskään, kun lapsiperheiden kotipalvelua myönnetään lapsen erityisen tuen tarpeen sekä sosiaalityöntekijän laatiman palvelutarpeen arvioinnin tai asiakassuunnitelman perusteella sosiaalihuollon asiakkaana olevan lapsen perheelle (joko tilapäisenä tai säännöllisenä palveluna).

Tilapäisen lapsiperheiden kotipalvelun maksua ei peritä, jos perheen bruttotulot alittavat perhekoon mukaisen maksuttomuuden ylärajan alla olevan taulukon mukaan tai perhe saa säännöllistä toimeentulotukea. Tällöin perheen tulee toimittaa tulotietonsa sekä toimeentulotukipäätökset hyvinvointialueen laskutustiimiin.

Tulorajataulukko

Perheen koko, henkilömäärä	1	2	3	4	5	6
Tuloraja, euroa kuukaudessa	653 €	1205 €	1891 €	2338 €	2830 €	3251 €

Jos henkilöitä on enemmän kuin kuusi, tulorajaa korotetaan 389 eurolla kustakin seuraavasta henkilöstä.

3.1.5 Palveluasuminen (ei-ympäri vuorokautinen)

Palvelu muodostuu hoivasta ja hoidosta sekä erikseen hankittavista tukipalveluista.

Hyvinvointialue perii pitkäaikaisesta asumispalvelusta (ei ympärivuorokautisesta) kuukausimaksun, joka määräytyy palvelu- ja hoitosuunnitelmaan kirjatun palvelutuntimäärän, asiakkaan maksukyvyyn ja perheen koon mukaan. Maksuun ei sisälly asumiskustannuksia. Asiakas maksaa vuokran erikseen.

Palveluasumisessa asiakkaalta peritään seuraavat maksut: Hoivapalvelun asiakasmaksu, joka määräytyy tulojen ja palvelu- ja hoitosuunnitelman mukaan (käytetään kohdan 3.1.3 mukaisia tulorajoja ja maksuprosentteja).

Sekä palvelutarpeen mukaan:

Tukipalvelumaksupaketti 1 (Sisältää ateriat, turvapalvelut, siivouksen ja vaatehuollon)	443,94 €/kk
Tukipalvelumaksupaketti 2 (Sisältää ateriat ja turvapalvelut)	380,52 €/kk
Ateriapalvelun kokonaismaksu	21,25 €/vrk
Siivousmaksu	2,64 €/vrk 80,33 €/kk
Vaatehuoltomaksu	2,11 €/vrk 64,27 €/kk

Lisäksi asiakas maksaa vuokran, joka määräytyy asiakkaan ja vuokranantajan keskenään tekemän vuokrasopimuksen mukaan. Vuokran määräytymisessä noudatetaan yhtenäisiä vuokranmaksuperusteita. Vuokra voi olla enintään kulloinkin voimassa olevan Kelan asumistukeen oikeuttavan määrän mukainen tai 0,58 €/m²/vrk. Vuokra sisältää lämmityskustannukset, vesimaksut, jätehuollon kustannukset ja osuuden yhteisistä tiloista. Käytösähkö voi sisältyä vuokraan tai järjestetään asiakkaan sähkösopimuksen kautta. Edellä mainittu periaate ei koske isoja yksioita tai kaksioita.

3.1.6 Yhteisöllinen asuminen

Yhteisöllisessä asumisessa hyvinvointialue järjestää asiakkaalle asumista. Yhteisöllisessä asumisessa asunnon hallinta perustuu asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain (481/1995) mukaiseen vuokrasopimukseen. Asumisesta asiakas maksaa siten normaalisti vuokrasopimuksen mukaisen vuokran.

Yhteisölliseen asumiseen kuuluu lisäksi sosiaalista kanssakäymistä edistävää toimintaa. Tästä toiminnasta hyvinvointialue voi periä asiakasmaksulain 10 h §:n mukaisen kohtuullisen maksun. Pohjois-Savon hyvinvointialueella sosiaalisesta kanssakäymisestä perittävä maksu määritellään vasta vuoden 2024 aikana.

Yhteisöllistä asumista palveluna saavalla asiakkaalla on useimmiten yhteisöllisen asumisen palvelun lisäksi muita palveluja. Asiakkaan yksilöllisen tarpeen mukaiset palvelut (kuten esimerkiksi kotihoito, sosiaaliohjaus, sosiaalinen kuntoutus tai omaishoito) järjestetään yhteisöllisestä asumisesta erillisinä sosiaalipalveluina. Näistä palveluista asiakas maksaa normaalin hyvinvointialueen määrittelemän asiakasmaksun.

Yhteisöllisen asumisen lisäksi asiakkaalla voi yksilöllisen tarpeen perusteella olla palveluna kotihoitoa ja tarvittavia tukipalveluita. (7 b, 10 e ja 10 h §)

Tukipalvelumaksupaketti 1 (Sisältää ateriat, turvapalvelut, siivouksen ja vaatehuollon)	443,94 €/kk
Tukipalvelumaksupaketti 2 (Sisältää ateriat ja turvapalvelut)	380,52 €/kk
Ateriapalvelun kokonaismaksu	21,25 €/vrk
Siivousmaksu	2,64 €/vrk 80,33 €/kk
Vaatehuoltomaksu	2,11 €/vrk 64,27 €/kk

Kotihoidon palvelu määräytyy kappaleen 3.1.3 mukaan.

3.1.7 Jatkuvan ja säännöllisen kotona annettavan palvelun asiakasmaksussa huomioitavat tulot (10 f, 10 g §)

Hyvinvointialueen on otettava huomioon kuukausitulona asiakkaan ja hänen puolisonsa jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut veronalaiset ansio- ja pääomatulot ja verosta vapaat tulot tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä sekä laskennallinen metsätulo. Tuloista on tehtävä asiakasmaksulain 10 g §:ssä säädetyt vähennykset.

Veronalaisina tuloina voidaan ottaa huomioon viimeksi toimitetussa verotuksessa vahvistetut vastaavat veronalaiset tulot korotettuna niillä prosenttimäärillä, jotka Verohallinto ennakkoperintälain (1118/1996) 6 §:n 1 momentin nojalla vuosittain

antamissaan päätöksissä ennakonpidätyksen ja ennakonkannon laskentaperusteista määrää.

Tulona ei oteta huomioon tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja verovapaita sosiaalietuuksia lukuun ottamatta elatustukea ja eläkettä saavan hoitotukea. Eläkettä saavan hoitotuen osana maksettavaa veteraanilisää ei oteta tulona huomioon.

Jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut apurahat tai tunnustuspalkinto otetaan tulona huomioon siltä osin kuin ne säädetään veronalaiseksi tuloksi tuloverolain 82 §:n 2 momentissa.

Jos tulot vaihtelevat, kuukausitulona otetaan huomioon viimeksi kuluneiden 12 kuukauden keskimääräinen kuukausitulo.

Maksukykyä määriteltäessä huomioon otettavat bruttotulot

- eläkkeet
- omaishoidon tuki
- palkkatulot ja muut verosta vapaat tulot tulonhankkimiskustannuksilla vähennettynä
- eläkettä saavan hoitotuki
- opintoraha ja aikuiskoulutustuki
- lasten kotihoidon tuki
- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut apurahat tai tunnustuspalkinto, siltä osin kuin ovat veronalaista tuloa
- pääomasta ja muusta omaisuudesta saatavat korko, osinko- ja vuokratulot
- laskennallinen metsätulo
- palvelun käyttäjän ja hänen kanssaan yhteistaloudessa avio- tai avioliitonomaisissa olosuhteissa elävän henkilön tuloissa huomioidaan samat tulot kuin asiakkaalla.

Tuloista tehtävät vähennykset

- asiakkaan suoritettavaksi vahvistettu elatusapu sekä hänen tosiasiallisista perhesuhteistaan johtuvat muut vastaavat kustannukset
- elatusapua ei vähennetä, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen asumispalvelun alkamista
- avopuolisoiden yhteistalouden purkamisessa annetussa laissa tarkoitettu hyvitys
- kiinteistön luovutuksen yhteydessä määräajaksi tai elinkaudeksi pidätetty etuus, joka hänen on suoritettava rahana
- edunvalvojan palkkion perusmaksu (myös edunvalvontavaltuutetun palkkio enintään em. perusmaksun suuruisena)

Kun asiakas, jolla on asuinkäytössään asiakasmaksulain 10 c §:n 3 momentissa tarkoitettu asunto, siirtyy sosiaalihuoltolain 21 a §:ssä tarkoitettuun tuettuun asumiseen tai 21 b §:ssä tarkoitettuun yhteisölliseen asumiseen, jossa hän saa jatkuvaa ja säännöllistä kotona annettavaa palvelua, on asiakasmaksua määrättäessä asiakkaan tuloista vähennettävä lisäksi todelliset asumismenot

- omistusasunnosta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut viimeisten kuuden kuukauden ajalta;
- vuokra-asunnon vuokra ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain (481/1995) 52 §:ssä tarkoitetulta vuokralaisen irtisanomisajalta;
- asumisoikeusasunnon asumisoikeusasunnoista annetun lain (393/2021) 32 §:ssä tarkoitettu käyttövastike ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut kolmelta kuukaudelta.

3.1.8 Asumista tukevat palvelut (10 h §)

Tukipalvelujen maksun suuruudesta ei ole erikseen säädetty asiakasmaksulaissa. Hyvinvointialue saa periä asiakkaalta kohtuullisen maksun asiakassuunnitelmaan sisältyvistä tukipalveluina järjestettävistä tai asumispalveluun liittyvistä ateria- vaatehuolto, peseytymis-, siivous ja turvapalveluista, osallisuutta ja kanssakäymistä edistävästä palveluista sekä muista vastaavista palveluista. Tukipalvelujen tarve kirjataan asiakkaan hoito- ja palvelusuunnitelmaan ja tehdään palveluja maksupäätös.

3.1.8.1 Turvapalvelut

Turvapalveluiden maksuista ei ole erikseen säädetty asiakasmaksulaissa tai -asetuksessa, joten hyvinvointialue voi päättää maksun harkintansa mukaan. Kotona annettavan palvelun maksut eivät saa ylittää palvelun tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia.

Turvapaketti 1 (pelkät tukipalveluasiakkaat ja omaishoidon tuen asiakkaat, joilla ei säännöllistä kotihoitoa)

Turvapuhelimen kuukausimaksu 39,11 €/asiakas/kk

Kuukausimaksuun sisältyy yksi ranneke, GSM-liittymä, laitehuolto/vaihto vikatilanteessa, hälytysten vastaanottopalvelut, sähkölukko tai avainten hallinta ja palvelun päättyessä laitteiston poisto.

Turvapaketti 2 (säännöllisen kotihoidon asiakkaat, palveluasumisen ja yhteisöllisen asumispalvelun asiakkaat)

Turvapuhelimen kuukausimaksu 31,71 €/asiakas/kk

Kuukausimaksuun sisältyy yksi ranneke, GSM-liittymä, laitehuolto/vaihto vikatilanteessa, hälytysten vastaanottopalvelut, palvelun päättyessä laitteiston poisto sekä turva-auttajakäynnit.

Turvapalveluun liittyvän laitteen käyttöönotto-, opastus ja asennusmaksu
37,00 €/krt

Turvapalveluun liittyvän lisälaitteen käyttöönotto-, opastus ja asennusmaksu
21,14 €/krt

Lisälaitteet turvapuhelimeen erillisten hinnastojen mukaan

Lisälaitteena voi olla esimerkiksi ovihälytyn, palohälytyn, vuodevahti, lisätuki-asema, lisäranneke jne.

Palveluasumisessa lisälaitteet kuuluvat kuukausimaksun hintaan.

GPS-turvakellopaketti 1 (pelkät tukipalveluasiakkaat)

Turvakello

63,42 €/kk/asiakas

Kuukausimaksu sisältää laitteen yhdellä silikonisella rannekkeella, lataustelakan virtalähteineen sekä yhden minitukiaseman, GSM-liittymän, sähkölukon tai avainten hallinnan, laitehuollon/-vaihdon vikatilanteessa ja palvelun päättyessä laitteiston poiston.

GPS-turvakellopaketti 2 (säännöllisen kotihoidon asiakkaat, palveluasumisen asiakkaat)

Turvakello

47,57 €/kk/asiakas

Kuukausimaksu sisältää laitteen yhdellä silikonisella rannekkeella, lataustelakan virtalähteineen sekä yhden minitukiaseman, GSM-liittymän, sähkölukon, laitehuollon/-vaihdon vikatilanteessa ja palvelun päättyessä laitteiston poiston sekä turva-auttajakäynnit.

GPS-turvakellon lisälaitteet jälleen vuokrataan palveluntuottajan hinnalla.**Turva-auttajan käynti (pelkät tukipalveluasiakkaat)**

13,40 €/käynti

Turvapalvelujen laskutus jatkuu siihen saakka, kun palvelu on irtisanottu ja turvapalvelulaitteet on palautettu. Keskeytyksillä ei ole vaikutusta kuukausimaksuun.

Mikäli asiakkaalle tilataan turvapuhelinasennuksen jälkeen uusia lisälaitteita, veloitetaan näiden laitteiden asennuksesta asennusmaksu.

Laitteiden kuukausimaksuun sisältyy laitteiden mahdolliset huollot. Asiakkaasta johtuvasta laitteiden katoamisesta tai rikkoutumisesta laskutetaan asiakasta toimittajan ilmoittaman tai laskuttaman hinnan mukaisesti.

3.1.8.2 Ateriapalvelut ja aterioiden kuljetuspalvelut

Kotiin kuljetettu ateria myönnetään henkilölle, joka ei itse sairauden tai alentuneen toimintakyvyn takia pysty joko tilapäisesti tai pysyvästi valmistamaan ruokaansa eikä kykene järjestämään ruokailuaan muulla tavoin. Kotiin kuljetettujen aterioiden vähimmäistilausmäärä on kolme ateriaa viikossa. Toimintakyvyn muuttuessa ateriatilauksen määrää voidaan vähentää ja/tai lisätä, tai ateriapalvelu voidaan päättää.

Kotihoidon tukipalveluihin kuuluva ateriapalvelun järjestämisessä noudatetaan yhdenvertaisuutta ja tasapuolisuutta. Kotiin kuljetettu ateria myönnetään 3–7 krt/viikko.

Kotiin kuljetetun aterian maksu

7,99 €

Kuljetusmaksu	5,50 €
Ateriamaksu tukipalveluin tuetussa asumisyksikössä	
Ateriapaketti	18,10 €
Kuljetusmaksu	5,20 €

3.1.8.3 Asiointipalvelusta perittävä maksu

Asiointipalvelu	13,40 €/käynti
-----------------	----------------

3.1.8.4 Saattajapalvelu

Saattajapalvelu alkava tunti	21,14 €/tunti
------------------------------	---------------

3.1.8.5 Pyykkipalvelu/Vaatehuolto

Kotihoito ei pääsääntöisesti anna pyykkipalvelua. Hoitohenkilöstö avustaa asiakasta muun palveluntuottajan hankkimisessa. Jos muuta palveluntuottajaa ei ole saatavissa, pyykkipalvelumaksu on 64,27 €/kk.

3.1.8.6 Hygieniapalvelu

Peseytymis- ja/tai saunatilan käyttö	5,29 €/kerta
Hygieniapalvelu	13,40 €
Edestakainen kuljetus hygieniapalvelun toteuttamiseksi	7,00 €/kerta 3,50 €/suunta

3.1.8.7 Ikäihmisten päivätoiminta ja etäryhmätoiminta

Päivätoiminta kokopäivä (n. 6 tuntia)	24,31 €
Päivätoiminta osapäivä (n. 3 tuntia)	16,91 €
Etäryhmä toiminta asiakkaille, joilla ei ole etähoivan käyntejä eikä etähoivan laitetta käytössään	52,85 €/kk
Etäryhmätoiminta asiakkaille, joilla on etähoivan käyntejä ja asiakkaalla on etähoivan laite käytössään	15,00 €/kk
Edestakainen kuljetus päivätoimintaan	7,00 €/kerta 3,50 €/suunta
Omaishoidon lakisääteinen vapaa ikäihmisten päivätoiminnassa (6 h)	3,20 €/kerta

3.1.8.8 Siivouspalvelu

Jokaiselta alkavalta tunnilta	15,00 €/tunti
-------------------------------	---------------

3.1.9 Mielenterveys ja päihdekuntoutujien kotiin annetut psykososiaaliset tukikäynnit

- sosiaalisena kuntoutuksena myönnettävä asumisen tuki on maksutonta
- mielenterveyskuntoutujien kotikuntoutus on maksutonta

3.2 Perhehoito

3.2.1 Lyhytaikainen perhehoito ja osavuorokautinen perhehoito

Perhehoitoa voidaan tarjota lyhyt- tai osavuorokautisena palveluna asiakkaan kotona asumisen tukemiseksi tai pitkäaikaisena perhehoitona, jolloin asiakas asuu perhehoitokodissa.

Lyhytaikainen perhehoito perhekodissa

Kokovuorokautinen perhehoito (12 - 24 tuntia)	38,69 €
osavuorokautinen perhehoito (6 - alle 12 tuntia)	19,55 €
osavuorokautinen perhehoito (alle 6 tuntia)	13,40 €

Lyhytaikainen perhehoito asiakkaan kotona

Kokovuorokautinen perhehoito (12 - 24 tuntia)	38,69 €/vrk
osavuorokautinen perhehoito 6 – alle 12 tuntia	19,55 €
osavuorokautinen perhehoito alle 6 tuntia	13,40 €

Perhehoitoa voidaan tarjota esimerkiksi omaishoidettavan hoidon järjestämiseen omaishoidon lakisääteisten vapaiden aikana. [Lisätietoa kohdassa 3.6.](#)

3.2.2 Perhehoitolain mukainen pitkäaikainen perhehoito (7 c §)

Perhehoitolain (263/2015) 3 §:ssä tarkoitettu perhekoti ja 4 §:ssä tarkoitettu amatillinen perhekoti.

Palvelu on pitkäaikaista, jos palvelun arvioidaan sen alkamisesta lukien kestävän tai jos palvelu on tosiasiallisesti kestänyt vähintään kolme kuukautta (pitkäaikainen perhehoito).

Asiakasmaksulain 7 c §:ssä tarkoitettua maksua ei kuitenkaan saa periä lastensuojelulain, kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain tai vammaisuuden perusteella järjestettävästä palveluista ja tukitoimista annetun lain nojalla annetusta perhehoidosta.

Pitkäaikaisessa perhehoidossa olevalta peritään kuukausimaksu, joka on enintään 85 % asiakkaan kuukausituloista, joista on tehty asiakasmaksulain 10 c ja 10 d §:ssä säädetyt vähennykset.

Jos asiakas on välittömästi ennen palvelun alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avoliitossa ja hänen tulonsa ovat suuremmat kuin puolison tulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella.

Kuukausimaksu saa olla enintään 42,5 prosenttia puolisojen yhteenlasketuista kuukausituloista, joista on tehty laissa esitetyt tarkoitetut vähennykset. Jos kumpikin puolisoista on pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa tai pitkäaikaisessa laitoshoidossa, maksu saa olla enintään 85 % asiakkaan omista kuukausituloista, joista on tehty 10 c ja 10 d §:ssä säädettyt vähennykset.

Jos puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella määräytyvä maksu muodostuisi suuremmaksi kuin edellä 1 kohdassa määräytyvä maksu, saa asiakkaalta periä enintään edellä 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla määräytyvän maksun suuruisen maksun.

Asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön jäävä käyttövara on vähintään 182 euroa/kk.

Katso maksun määräytymisestä tarkemmin kohta 3.3.3.
Ei kerrytä maksukattoa.

3.3 Ympäri vuorokautinen palveluasuminen ja pitkäaikainen laitoshoido

3.3.1 Ympäri vuorokautinen palveluasuminen (7 c §)

Palvelu on pitkäaikaista, jos palvelun arvioidaan sen alkamisesta lukien kestävän tai jos palvelu on tosiasiallisesti kestänyt vähintään kolme kuukautta (tehostettu palveluasuminen).

Pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa olevalta peritään kuukausimaksu, joka on enintään 85 % asiakkaan kuukausituloista, joista on tehty asiakasmaksulain 10 c ja 10 d §:ssä säädettyt vähennykset.

Jos asiakas on välittömästi ennen palvelun alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avoliitossa ja hänen tulonsa ovat suuremmat kuin puolison tulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella. Kuukausimaksu saa olla enintään 42,5 prosenttia puolisojen yhteenlasketuista kuukausituloista, joista on tehty laissa esitetyt tarkoitetut vähennykset. Jos kumpikin puolisoista on pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa tai pitkäaikaisessa laitoshoidossa, maksu saa olla enintään 85 % asiakkaan omista kuukausituloista, joista on tehty 10 c ja 10 d §:ssä säädettyt vähennykset.

Jos puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella määräytyvä maksu muodostuisi suuremmaksi kuin edellä 1 kohdassa määräytyvä maksu, saa asiakkaalta periä enintään edellä 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla määräytyvän maksun suuruisen maksun.

Asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön jäävä käyttövara on vähintään 182 euroa/kk.

Katso maksun määräytymisestä tarkemmin kohta 3.3.3.
Ei kerrytä maksukattoa.

3.3.2 Pitkäaikainen laitoshoidon ikääntyneiden palveluissa (7 c §)

Sosiaalihuoltolain (130/2014) 22 § mukainen ja Terveystieteidenhuoltolain (1362/2010) 67 §:n mukainen.

Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevaksi katsotaan ympärivuorokautisen laitoshoidon alkamisesta lukien laitospalvelun toimintayksikössä ja sosiaalihuoltolain mukaisissa laitoshoidon yksiköissä annetusta ympärivuorokautisesta sosiaali- ja terveystieteidenhuoltolain mukaisesta palvelusta, jos palvelun arvioidaan sen alkamisesta lukien kestäväksi tai jos palvelu on tosiasiallisesti kestänyt vähintään kolme (3) kuukautta (pitkäaikainen laitoshoidon).

Asiakasmaksulain 7 c §:ssä tarkoitettua maksua ei kuitenkaan saa periä terveystieteidenhuoltolain 29 §:n 2 momentin 7 kohdassa tarkoitettua lääkitsemisestä kuntoutuksesta laitoksessa, kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain 2 § 3 kohdassa tarkoitettua kuntoutuksesta laitoksessa eikä lastensuojelulain 57 §:ssä tarkoitettua laitoshuollosta.

Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevalta peritään kuukausimaksu, joka on enintään 85 % asiakkaan kuukausituloista, joista on tehty asiakasmaksulain 10 c ja 10 d §:ssä säädetty vähennykset.

Jos asiakas on välittömästi ennen palvelun alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avoliitossa ja hänen tulonsa ovat suuremmat kuin puolison tulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella. Kuukausimaksu saa olla enintään 42,5 prosenttia puolisojen yhteenlasketuista kuukausituloista, joista on tehty laissa esitetyt tarkoitettavat vähennykset. Jos kumpikin puolisoista on pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa tai pitkäaikaisessa laitoshoidossa, maksu saa olla enintään 85 % asiakkaan omista kuukausituloista, joista on tehty 10 c ja 10 d §:ssä säädetty vähennykset.

Jos puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella määräytyvä maksu muodostuisi suuremmaksi kuin edellä 1 kohdassa määräytyvä maksu, saa asiakkaalta periä enintään edellä 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla määräytyvän maksun suuruisen maksun.

Asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön jäävä käyttövara on vähintään 122 euroa/kk.

Katso maksun määräytymisestä tarkemmin kohta 3.3.3.

3.3.3 Pitkäaikaisesta ympärivuorokautisesta palveluasumisesta, pitkäaikaisesta perhehoidosta ja pitkäaikaisesta laitoshoidosta perittävän maksun perusteena olevat tulot (10 b, 10 c ja 10 d §)

Maksun määrittämisessä edellä tarkoitettuina kuukausituloina otetaan huomioon asiakkaan jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut tulot ennakonpidätyksen ja ennakonkannon jälkeen tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä ja verosta vapaat tulot sekä laskennallinen metsätulo. Jos maksu määräytyy asiakkaan ja tämän puolison yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella, kuukausitulona otetaan lisäksi huomioon puolison vastaavat tulot.

Jos asiakkaan tai hänen puolisonsa tulot vaihtelevat, kuukausitulona otetaan huomioon viimeksi kuluneiden 12 kuukauden keskimääräinen kuukausitulo.

Huomioitavat tulot

- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut ansio- ja pääomatulot ennakonpidätyksen ja ennakonkannon jälkeen tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä sekä verosta vapaat tulot
- jos maksu määräytyy asiakkaan ja tämän puolison yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella, kuukausitulona otetaan lisäksi huomioon puolison vastaavat tulot
- laskennallinen metsätulo
- vammaistuki (alle 16-vuotiaan ja 16 vuotta täyttäneen)
- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti opintojen johdosta saadut apurahat tai tunnustuspalkinto otetaan tulona huomioon siltä osin kuin ovat veronalaista tuloa
- opintoraha ja aikuiskoulutustuki
- lasten kotihoidon tuki
- eläkettä saavan hoitotuki (siihen sisältyvää veteraanilisää ei huomioida tulona)

Tulona ei oteta huomioon

- lapsen elatuksesta annetun lain 4 §:ssä tarkoitettua lapsen elatusapua
- tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja verovapaita sosiaalietuuksia (lukuun ottamatta vammaistukea ja eläkettä saavan hoitotukea) Näitä tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja tuloja ovat esimerkiksi:
 - lapsilisä
 - kansaneläkelain mukainen lapsikorotus
 - asumistuki (tämä huomioidaan kuitenkin vuokran vähennyksenä perustuen asiakasmaksulain 10 d §:ään)
 - sotilasavustus ja asevelvollisen päiväraha
 - toimeentulotuki
 - veteraanien etuuksia (ml. ylimääräinen rintamalisä ja veteraanilisä)

Vähennykset

- Asiakkaan suoritettavaksi vahvistettu elatusapu sekä hänen tosiasiallisista perhesuhteistaan johtuvat muut vastaavat kustannukset.
-

- Elatusapua ei vähennetä, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen asumispalvelun alkamista
- Avopuolisoiden yhteistalouden purkamisessa annetussa laissa tarkoitettu hyvitys
- Kiinteistön luovutuksen yhteydessä määrääjäksi tai elinkaudeksi pidätetty etuus, joka hänen on suoritettava rahana
- Edunvalvojan palkkion perusmaksu (myös edunvalvontavaltuutetun palkkio enintään em. perusmaksun suuruisena)

Lisäksi asiakkaan kuukausituloista vähennetään todelliset asumismenot ennen pitkäaikaiseen tehostettuun palveluasumiseen ja pitkäaikaiseen perhehoitoon siirtymistä:

- Omistusasunnosta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut viimeisten kuuden kuukauden ajalta (huomioidaan asiakkaan osuus esimerkiksi kiinteistövero ja kohtuulliset lämmityskulut, asunto-osakkeen hoitovastike, pakollinen kotivakuutus)
- Vuokra-asunnon vuokra ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain (481/1995) 52 §:ssä tarkoitetulta vuokralaisen irtisanomisajalta (muina välttämättöminä kustannuksina huomioidaan esimerkiksi pakollinen kotivakuutus)
- Asumisoikeusasunnon asumisoikeusasunnoista annetun lain (650/1990) 16 §:ssä tarkoitettu käyttövastike ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut kolmelta kuukaudelta (muina välttämättöminä kustannuksina huomioidaan esimerkiksi pakollinen kotivakuutus).

Tuloista tehtävät erityiset vähennykset

- Kohtuulliset asumismenot, joita pitkäaikaisesta tehostetusta palveluasumisesta tai asumisesta ammatillisessa perhehoitokodissa aiheutuu (vähennettynä asumistuella)
- Terveystenhoitoon ammattihenkilön määräämien lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden ja perusvoiteiden kustannukset, joihin asiakas on oikeutettu saamaan korvausta sairausvakuutuslain nojalla. Lääkekustannukset vähennetään asiakkaan tai hänen edustajansa antaman selvityksen perusteella maksun määräämisen perusteena olevista tuloista asiakkaalle aiheutuvien lääkekustannusten mukaan, kuitenkin enintään sairausvakuutuslain 5 luvun 8 §:ssä tarkoitetun vuosiomavastuun suuruisena.
- Muiden kuin sairausvakuutuslain mukaan korvattavien lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden perusvoiteiden kustannukset vähennetään asiakkaan tai hänen edustajansa hakemuksesta siltä osin kuin lääkemääräyksen tehnyt terveydenhuollon ammattihenkilö on arvioinut ne asiakkaan terveydelle tarpeellisiksi.
- Pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa ja pitkäaikaisessa perhehoidossa olevalta asiakkaalta ei peritä päällekkäin muita sosiaalihuollon avohoidon palvelumaksuja, kuten kotihoitoon tai päivätoiminnan maksua.

3.4 Tilapäinen asuminen

3.4.1 Tilapäinen asumispalvelu kotihoitoyksikössä (kokeiluasuminen)

Tilapäisen asumisen kesto on yleensä kolme (3) kuukautta.

Tilapäisessä asumisessa peritään vuokraa 19,71 €/vrk/asunto.

Lisäksi asukas maksaa kotihoitomaksun ja tarvitsemansa ovihälyttimen sekä turvapalvelun kuukausimaksun, auttajakäynnin maksun ja lisälaitemaksun.

3.4.2 Tilapäinen ympärivuorokautinen asumispalvelu (muu kuin omaishoitajalaissa määritelty vapaapäivä)

Tilapäinen asumispalvelu 54,60 €/vrk

Osavuorokautinen asumispalvelu 25,10 €/päivä/yö

Alle 18-vuotiaat 25,10 €/vrk

Hinnat sisältävät hoivan, ateriat ja asumiskustannukset

Kriisihoito on tarkoitettu ikäihmiselle, jolla on tilapäinen kriisi, jota ei pystytä hoitamaan kotona. Kriisihoitajakson aikana selvitetään ja järjestetään palvelut, jotta asiakas pystyy kotiutumaan. Asumispalveluissa hoitopäivämaksu ei kerrytä maksukattoa. Asiaksmaksu peritään myös omaishoidon tuen asiakkaalta, jos kyseessä ei ole omaishoitajan lakisääteinen vapaa tai vapaan lisäpäivät.

3.5 Vammaispalvelujen ja kehitysvammahuollon palvelujen maksut

3.5.1 Maksuttomat palvelut (4 §)

Vammaispalvelulain mukaisista palveluista maksuttomia ovat

- vammaispalvelulain 8 §:n 1 momentissa tarkoitetut palvelut: kuntoutusohjaus ja sopeutumisvalmennus sekä muut vammaispalvelulain tarkoituksen toteuttamiseksi tarpeelliset palvelut
 - vammaispalvelulain 8 § 2 momentissa tarkoitettu päivätoiminta kuljetusta ja aterioita lukuun ottamatta
 - vammaispalvelulain ja -asetuksen nojalla myönnetty henkilökohtainen apu ja palveluasumiseen liittyvät erityispalvelut. Henkilökohtaisesta avusta ja palveluasumisen erityiskustannuksista voidaan kuitenkin periä maksu silloin, kun henkilö saa niihin korvausta muun lain kuin vammaispalvelulain nojalla, kuten tapaturma- tai liikennevakuutuslakiin perustuen
 - vammaispalvelulain 11 §:n mukaiset tutkimukset (tutkimukset, joita tarvitaan sen selvittämiseksi, onko henkilö oikeutettu vammaispalvelulain mukaisiin palveluihin ja tukitoimiin)
-

Kehitysvammalain mukaisista palveluista maksuttomia ovat

- erityishuolto (hoiva ja huolenpito)
- kuljetus erityishuollon palveluihin
- osittainen ylläpito alle 16-vuotiaalta ja oppivelvolliselta nuorelta sen lukuvouden loppuun, jonka aikana hän täyttää 16 vuotta (asiakasmaksulaki 4 § 2 kohta)

3.5.2 Päivä- ja työtoiminta

Vammaispalvelulain mukainen päivätoiminta

Kuljetus päivätoimintaan (asiakasmaksuasetus 6 §): Peritään enintään paikkakunnalla käytettävissä olevan julkisen liikenteen maksua vastaava maksu tai muu siihen verrattavissa oleva kohtuullinen maksu. Käytännössä matkahuollon linja-autotaksa/-maksu tai julkisen liikenteen vyöhykeperusteinen taksa (KHO20:2020).

Vammaispalvelulain mukaisessa työ- ja päivätoiminnassa asiakasmaksuna peritään palveluntuottajan hinnaston mukainen ruokapalveluiden maksu toteutuman mukaan.

Kehitysvammaisten päivä- ja työtoiminta sekä koululaisten loma-aikainen toiminta

Erityishuoltolain mukaiseen päiväaikaiseen toimintaan liittyvät kuljetukset ovat maksuttomia.

Mikäli asiakas asuu hyvinvointialueen järjestämässä asumisessa, saa ateriapäivän hinta olla enintään 19,40 € perusuokavalio ja 22,92 € erityisruokavalio.

Erityishuoltolain mukaisessa työ- ja päivätoiminnassa sekä loma-ajan hoidosta asiakasmaksuna peritään Servica Oy:n ruokapalveluiden maksu toteutuman mukaan.

Maksu peritään yli 16-vuotiaalta asiakkaalta. Maksua ei peritä sen vuoden loppuun saakka, minkä aikana asiakas täyttää 16 vuotta. Letkuruokinnassa olevilta ei peritä ateriakuluja.

Etäpalveluna toteutetusta päivätoiminnasta ei peritä maksuja.

3.5.3 Vammaispalvelulain ja kehitysvammalain mukaiset asumispalvelut

3.5.3.1 Vammaispalvelulain ja kehitysvammalain perusteella järjestetyn tilapäisen (lyhytaikaisen) asumispalvelun maksut

Tilapäinen asumispalvelu on ympärivuorokautista asumista, joka sisältää ateriat, majoituksen ja muut kulut hoivan ja hoidon ajalta.

Asuminen ilman kiinteitä aterioita	12,80 €/vrk
16 vuotta täyttänyt (ateriat ja asuminen)	33,80 € /vrk
Alle 16-vuotiaat (ateriat ja asuminen)	19,84 € /vrk
Osavuorokautinen hoito 16 vuotta täyttäneet	16,90 € /vrk

Ympäri vuorokautinen maksu peritään kaiken ikäisiltä toteutuneiden vuorokausien mukaan. Osa-vuorokautisesta hoidosta ei peritä asiakasmaksua alle 16-vuotiailta ja oppivelvolliselta nuorelta sen lukuvuoden loppuun, jonka aikana hän täyttää 16 vuotta (asiakasmaksulaki 4 § 2 kohta).

3.5.3.2 Vammaispalvelulain mukainen palveluasuminen/ pitkäaikainen asumispalvelu

Palveluasumiseen kuuluvat asunto sekä asumiseen liittyvät palvelut, jotka ovat välttämättömiä asukkaan jokapäiväiselle suoriutumiselle.

Asiakas maksaa itse vuokran, sähkö- ja vesimaksun (voivat sisältyä vuokraan), ateriat ja muut jokapäiväiseen elämään liittyvät kustannukset esim. siivouspalvelut.

Asiakkaalta perittävä vuokra ei saa ylittää eläkkeensaajan asumistukea laskettaessa huomioon otettavien asumismenojen enimmäismäärää.

Vammaispalvelulain mukaiseen palveluasumiseen liittyvät erityispalvelut ovat saajalleen maksuttomia. Asiakasmaksulaissa ei ole tarkemmin määritelty näitä erityispalveluja, mutta maksuttomia ovat ainakin vammaispalveluasetuksessa mainitut tai vastaavat erityispalvelut:

- jotka liittyvät avustamiseen asumisessa tai asumiseen liittyvissä toiminnoissa (liikkumisessa, pukeutumisessa, henkilökohtaisessa hygieniassa, ruokataloudessa tai asunnon siivouksessa)
- joita tarvitaan asukkaan terveyden, kuntoutuksen tai viihtyvyyden edistämiseksi
- yleiset palvelut, kuten kotipalvelu ja kotona asumisen mahdollistava kotisairaanhoido, kun ne ovat tarpeen palveluasumisen toteuttamiseksi

3.5.3.3 Kehitysvammalain perusteella järjestetty pitkäaikainen asumispalvelu

Asiakas maksaa ateriat ja muut jokapäiväiseen elämään liittyvät kustannukset sekä ylläpitomaksun. Lisäksi asiakas maksaa vuokran suoraan vuokranantajalle. Vuokraan sisältyy kiinteistön huoltomenot ja asukkaiden käytössä olevien yhteisten tilojen jyvitetty osuus. Lisäksi asiakas maksaa esim. sähkö- ja vesimaksut.

Asiakkaalta perittävä vuokra ei saa ylittää eläkkeensaajan asumistukea laskettaessa huomioon otettavien asumismenojen enimmäismäärää.

3.5.3.4 Vammaispalvelulain ja kehitysvammalain perusteella järjestetyn pitkäaikaisen asumispalvelun ylläpitomaksu

Ylläpitomaksu on maksu menoista, jotka aiheutuvat asiakkaan kehitysvammaisuudesta/ vammaisuudesta huolimatta. Ylläpitomaksuna kunta voi periä asumiseen liittyvät tukipalvelut (mm. siivous, vaatehuolto, sauna), tarvikkeet (mm. hygienia- ja siivousvälineet, harrastus- ja viriketarvikkeet, kodin pientarvikkeet) sekä ateriakustannukset (raaka-aineet, valmistus, työvoima, vesi, energia, säilytys ja kuljetus). KHO:2014:186, Kuntaliitto 26.2.2020

Pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa olevalta asiakkaalta ei peritä päällekkäin muita sosiaali- ja avohoidon palvelumaksuja, kuten kotihoidon tai päivätoiminnan maksua.

Ylläpitomaksuun kuuluvat ateriamaksut kohdassa 3.5.3.5

Ylläpitomaksua ei peritä henkilökunnan antamasta hoivasta ja huolenpidosta. Ylläpidolla tarkoitetaan tavanomaisia vastaavia menoja eli sellaisia menoja, joista henkilölle aiheutuisi kustannuksia joka tapauksessa.

Pitkäaikaisen asumispalvelun muu ylläpitomaksu:

• Palveluasuminen, jossa ei yövalvontaa	36,40 €/kk
• Ympäri vuorokautinen asumispalvelu	46,80 €/kk

Vammaispalvelulain ostopalveluiden asumispalvelussa peritään ostopalvelusopimuksen mukainen muu palvelumaksu.

3.5.3.5 Vammaispalvelulain ja kehitysvammalain mukaisen asumispalvelun ateriamaksut

Ateriapalveluista perittävä maksu saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kohtuullisten kustannusten suuruinen.

Asiakkaalta peritään ateriamaksu toteutuneilta aterioilta palveluntuottajan hinnaston mukaisesti, kuitenkin enintään kaikista päivän aterioista

perusruokavalio	19,40 €/pv
erityisruokavalio	22,92 €/pv

3.5.4 Kehitysvammalain mukainen perhehoito

3.5.4.1 Pitkäaikainen perhehoito

Kehitysvammalain mukaisen pitkäaikaisen perhehoidon ylläpitomaksun määräytymisperustetta ei ole säädetty asiakasmaksulaissa 1.7.2021 lukien. Asiakasmaksulain 4 §:n mukaan kehitysvammaisen ylläpidosta voidaan kuitenkin periä maksu lukuun ottamatta alle 16-vuotialle annettavaa osittaista ylläpitoa.

Täydestä ylläpidosta peritään ylläpitomaksu, joka perustuu asiakkaan nettotuloihin. Ylläpitomaksu sisältää ateriat, asumisen ja perhehoitokodin yhteisissä tiloissa yhteiskäytössä olevat laitteet, välineet tms. Ylläpitomaksu on enintään 85 %

hoidossa olevan nettotuloista. Asiakkaalle jätetään käyttövaraa 15 % nettotuloista, kuitenkin vähintään 182 € kuukaudessa.

Pitkäaikaisen perhehoidon maksua täydestä ylläpidosta määriteltäessä huomioidaan seuraavat nettotulot:

- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut ansio- ja pääomatulot ennakonpidätyksen ja ennakonkannon jälkeen tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä sekä verosta vapaat tulot
- laskennallinen metsätulo
- vammaistuki (alle 16-vuotiaan ja 16 vuotta täyttäneen)
- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti opintojen johdosta saadut apurahat tai tunnustuspalkinto otetaan tulona huomioon siltä osin kuin ovat veronalaista tuloa
- opintoraha ja aikuiskoulutustuki
- lasten kotihoidon tuki
- eläkettä saavan hoitotuki (siihen sisältyvää veteraanilisää ei huomioida tulona)

Jos asiakkaan tulot vaihtelevat, kuukausitulona otetaan huomioon viimeksi kuluneiden 12 kk keskimääräinen kuukausitulo.

Tulona ei oteta huomioon

- lapsen elatuksesta annetun lain 4 §:ssä tarkoitettua lapsen elatusapua
- tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja verovapaita sosiaalietuuksia (lukuun ottamatta vammaistukea ja eläkettä saavan hoitotukea), esimerkiksi:
 - lapsilisä (Perhehoidossa olevan lapsilisä siirretään perhehoitajalle lapsesta aiheutuvien kustannusten korvaamiseen (lapsilisälaki 11 §)
 - kansaneläkelain mukainen lapsikorotus
 - toimeentulotuki
 - veteraanien etuuksia (ml. ylimääräinen rintamalisä ja veteraanilisä)
 - asumistuki (tämä huomioidaan kuitenkin vuokran vähennyksenä perustuen asiakasmaksulain 10 d §:ään) 3 kk, siirto pitkäaikaiseen perhe- tai laitoshoitoon
 - sotilasavustus ja asevelvollisen päiväraha

Tuloista tehtävät vähennykset

- edunvalvojan palkkion perusmaksu (myös edunvalvontavaltuutetun palkkio enintään em. perusmaksun suuruisena)
 - terveydenhuollon ammattihenkilön määräämien lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden ja perusvoiteiden kustannukset, joihin asiakas on oikeutettu saamaan korvausta sairausvakuutuslain nojalla. Lääkekustannukset vähennetään asiakkaan tai hänen edustajansa antaman selvityksen perusteella maksun määräämisen perusteena olevista tuloista asiakkaalle aiheutuvien lääkekustannusten mukaan, kuitenkin enintään sairausvakuutuslain 5 luvun 8 §:ssä tarkoitetun vuosiomavastuun suuruisena
 - muiden kuin sairausvakuutuslain mukaan korvattavien lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden ja perusvoiteiden kustannukset vähennetään asiakkaan tai hänen edustajansa hakemuksesta siltä osin kuin
-

lääkemääräyksen tehnyt terveydenhuollon ammattihenkilö on arvioinut ne asiakkaan terveydelle tarpeellisiksi

- asiakkaan suoritettavaksi vahvistettu elatusapu sekä hänen tosiasiallisista perhesuhteistaan johtuvat muut vastaavat kustannukset. Elatusapua ei vähennetä, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen palvelun alkamista
- avopuolisoiden yhteistalouden purkamisessa annetussa laissa tarkoitettu hyvitys
- kiinteistön luovutuksen yhteydessä määräajaksi tai elinkaudeksi pidätetty etuus, joka hänen on suoritettava rahana
- omistusasunnosta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut viimeisten kuuden kuukauden ajalta (huomioidaan asiakkaan osuus esimerkiksi kiinteistövero ja kohtuulliset lämmityskulut, asunto-osakkeen hoitovastike, pakollinen kotivakuutus)
- vuokra-asunnon vuokra ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain (481/1995) 52 §:ssä tarkoitetulta vuokralaisen irtisanomisajalta (muina välttämättöminä kustannuksina huomioidaan esimerkiksi pakollinen kotivakuutus)
- asumisoikeusasunnon asumisoikeusasunnoista annetun lain (650/1990) 16 §:ssä tarkoitettu käyttövastike ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut kolmelta kuukaudelta (muina välttämättöminä kustannuksina huomioidaan esimerkiksi pakollinen kotivakuutus)

Pitkäaikaisessa perhehoidossa olevalta asiakkaalta ei peritä päällekkäin muita sosiaalihuollon avohuollon palvelumaksuja, kuten kotihoidon tai työ- ja päivätoiminnan maksua.

3.5.4.2 Lyhytaikainen perhehoito

Lyhytaikainen hoito perhehoitajan kodissa. Sisältää ateriat, majoituksen ja muut kulut hoivan ja hoidon ajalta.

Asuminen ilman kiinteitä aterioita	12,80 €/vrk
16 vuotta täyttänyt (ateriat ja asuminen)	33,80 €/vrk
alle 16-vuotiaat (ateriat ja asuminen)	19,84 €/vrk
osavuorokautinen hoito 16 vuotta täyttäneet (6–12 h)	16,90 €/hoitokerta
Osavuorokautinen perhehoito (alle 6 tuntia)	12,90 €/hoitokerta

Asiakkaan kotona annettu lyhytaikainen perhehoito on maksutonta.

Perhehoidon maksut eivät kerrytä maksukattoa.

3.5.5 Kehitysvammalain mukainen laitoshoido

Laitoshoidon maksuja peritään yksiköissä, jotka antavat yleensä ympärivuorokautista hoitoa ja huolenpitoa eli sairaaloissa, terveyskeskusten vuodeosastoilla, vanhainkodeissa ja kehitysvammalaitoksissa. Kehitysvammaisten erityishuollossa perittävät laitoshoidon maksut määräytyvät sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (1992/734) 7 c §: n ja asetuksen 12 §: n mukaan. Erityishuoltona annettava pitkäaikaisesta laitos- ja perhehoidosta peritään ylläpitomaksu, joka määräytyy samoin perustein kuin pitkäaikainen laitos- ja perhehoito.

Laitoshoidon maksu voidaan periä tulopäivältä, seuraavilta hoitovuorokausilta sekä lähtöpäivältä. Jos henkilö siirretään suoraan toiseen laitokseen, ei lähtävä laitos saa periä asiakasmaksua enää lähtöpäivältä. Hoitopäivämaksun saa periä vain kerran kalenterivuorokaudelta. Jos tulopäivä ja lähtöpäivä ovat saman vuorokauden aikana, peritään yksi hoitopäivämaksu.

Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevalta asiakkaalta ei peritä päällekkäin muita sosiaalihuollon avohoidon palvelumaksuja, kuten kotihoidon tai päivätoiminnan maksua.

Hyvinvointialueen on huolehdittava siitä, että asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön jää käyttövara, joka on vuonna 2024 pitkäaikaisen laitoshoidon asiakkaalle vähintään 122 euroa kuukaudessa.

3.5.5.1 Pitkäaikainen laitoshoido

Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevalta henkilöltä peritään kehitysvammahuollossa maksu ylläpidosta asianomaisen henkilön maksukyvyyn mukaisesti iästä riippumatta.

Täydestä ylläpidosta peritään ylläpitomaksu, joka sisältää ateriat, asumisen ja perhehoitokodin yhteisissä tiloissa yhteiskäytössä olevat laitteet, välineet tms. Ylläpitomaksu on enintään 85 % hoidossa olevan nettokuukausituloista.

Pitkäaikaisen laitoshoidon maksu peritään hoidon alkamisesta lähtien, kun ympärivuorokautisen laitoshoidon arvioidaan kestävän yli kolme kuukautta. Muutoin maksu määrätään sen jälkeen, kun henkilö on ollut laitoshoidossa yli kolme kuukautta ja hänen toimintakykynsä on heikentynyt niin, että häntä on edelleen hoidettava laitoksessa.

Pitkäaikaisen laitoshoidon maksu lasketaan samoin perustein kuin pitkäaikainen perhehoidon maksu. Katso tarkemmin kohta 3.5.4.1.

3.5.5.2 Lyhytaikainen laitoshoido (asiakasmaksuasetus 12 §)

Asiakasmaksuasetuksen 12 §:ssä säädetään lyhytaikaisen laitoshoidon maksuista. Lyhytaikaisen laitoshoidon hoitopäivämaksu kerryttää maksukattoa. Maksukaton ylittymisen jälkeen ovat maksukattoon sisältyvät palvelut maksuttomia asianomaisen kalenterivuoden loppuun. Laitoshoidosta voidaan kuitenkin periä maksu palvelun käyttäjän ylläpidosta maksukaton ylittymisen jälkeen.

Päivä- ja yöhoidon maksuista säädetään asiakasmaksuasetuksen 13 §:ssä. Alle 18-vuotiailta maksuja peritään terveyskeskuksessa tai sairaalassa taikka sen toimintayksikössä enintään seitsemältä hoitopäivältä kalenterivuodessa.

Päivä- ja yöhoidon maksu kerryttää vuotuista maksukattoa. Maksukatton täyttymisen jälkeen kuntoutushoito on maksutonta vammaiselle henkilölle ja kehitysvammaiselle henkilölle asiakasmaksuasetuksen 14 §:n mukaan.

Lyhytaikainen laitoshoido	54,60 €/hoitopäivä
Maksukatton ylittymisen jälkeen	25,10 €/hoitopäivä
Kuntouttava laitoshoido	18,80 €/hoitopäivä

Maksu peritään vammaiselle henkilölle Terveystieteiden tutkimuskeskuksen (1326/2010) 29 § 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettuna laitoshoidona annetusta kuntoutushoidosta tai kehitysvammaisten erityishuoltona annetusta kuntoutushoidosta.

Maksu peritään myös tulopäivältä, laitosvuorokausilta ja lähtöpäivältä.

3.5.6 Tuetun asumisen maksut

Tuettu asuminen on tukiasumisyksikössä järjestettyä tukiasumista.

Asiakkaalta peritään muu ylläpitomaksu, joka sisältää asiakkaan käyttämien yksikön palveluiden (siivous, vaatehuolto, sauna) aineista ja tarvikkeista muodostuvat kustannukset sekä yhteisten tilojen jyvitetty kustannukset.

Muu ylläpitomaksu kaikissa yksiköissä asiakkaan käyttämistä palveluista 36,40 € /kk

Mikäli asiakas käyttää yksikön ateriapalveluita, häneltä peritään todelliset kohdassa 3.5.3.5 määritellyt ateriakustannukset.

Asiakas maksaa asuntonsa vuokran erillisen vuokrasopimuksen mukaan. Asiakkaalta perittävä vuokra ei saa ylittää eläkkeensaajan asumistukea laskettaessa huomioon otettavien asumismenojen enimmäismäärää.

Asumisvalmennus, asumisen harjoittelu, asumisohjaus

Asiakkaan omaan kotiin vietävä asumisohjaus ja tuki ovat maksuttomia.

Kodin ulkopuolella järjestettävästä asumisvalmennuksesta/kokeilusta peritään tilapäisen asumisen maksu.

3.6 Omaishoitajan vapaan aikaiset palvelut (6 b ja 6 c §)

Sopimuksen tehneet omaishoitajat

Palveluista, joita hyvinvointialue järjestää hoidettavalle omaishoitajan vapaapäivän ajaksi ja jotka korvaavat omaishoitajan antamaa hoitoa ja huolenpitoa

peritään 12,80 euroa vapaavuorokaudelta (poikkeuksena palvelusetelillä järjestettävä palvelu). Mikäli omaishoitajalle on myönnetty vapaata omaishoitajan jakamisen tueksi enemmän kuin 3 vuorokautta kuukaudessa, peritään 12,80 € vapaavuorokaudelta myös lisäpäivien osalta.

Ikääntyneiden päivätoiminnassa järjestetystä vapaan aikaisesta palvelusta peritään asiakasmaksu, joka kohdassa Ikäihmisten päivätoiminta ja etäryhmätoiminta.

Omaishoidon tuen palvelusetelillä voi ostaa lyhytaikaishoitoa ja päivätoimintaa yksityisestä hoitopaikasta tai hoiva-apua kotiin. Tällöin palvelusetelillä saatava avun määrä vaihtelee palveluntuottajan hinnan mukaan. Palvelusetelistä ei peritä asiakasmaksua, vaan asiakas maksaa setelin arvon ylittävän maksuosuuden suoraan palveluntuottajalle.

Omaishoitajan lakisääteinen vapaapäivä voidaan järjestää päiväryhmätoimintana, jonka maksusta on tietoa tarkemmin kohdassa 3.1.8.7.

Muista kuin omaishoitajan vapaan aikaisista palveluista peritään palvelun mukainen asiakasmaksu.

Läheistään hoitavan vapaa (SHL 27 b §)

Sosiaalihuoltolain (27 b §) perusteella ilman omaishoitosopimusta omaistaan tai läheistään hoitavan vapaan aikaisesta palvelusta asiakasmaksu määräytyy samoin perustein kuin sopimusomaishoitajan.

Vapaan aikaisista palveluista peritään asiakasmaksu 12,80 €/vrk.

3.7 Kuljetuspalvelun asiakasmaksut

Sosiaalihuoltolain sekä vammaispalvelulain mukaiset kuljetuspalvelut

3.7.1 Asiointi ja virkistysmatkat

Peritään yksittäisen matkan omavastuuosuutena paikkakunnalla kulloinkin voimassa olevan julkisen joukkoliikenteen kertalipun hinta. Käytännössä matkahuollon linja-autotaksa/maksu tai julkisen liikenteen vyöhykeperusteinen taksa (KHO20:2020).

3.7.2 Työ- ja opiskelumatkat

Asiakas maksaa opiskelumatkoilla omavastuumaksuna joukkoliikennetaksan alennukset tai sarjalipun hinnan huomioiden. Yli 7 km ylittävältä matkalta omavastuuosuutta ei peritä lainkaan.

Opiskelumatkat ovat maksuttomia toisen asteen laajennetun oppivelvollisuuden piiriin kuuluvilla opiskelijoilla kuitenkin enintään sen kalenterivuoden loppuun, kun henkilö täyttää 20 vuotta.

Työmatkojen osalta asiakas maksaa omavastuumaksuna joukkoliikennetaksan alennukset tai sarjalipun hinnan huomioiden.

3.8 Lastensuojelun asiakasmaksut

(asiakasmaksulaki 7 § ja 14 §, asiakasmaksuasetus 20 §, lastensuojelulaki 417/2007 19 § ja 77 §, laki lapsen elatuksesta 704/1975)

Asiakasmaksulain 4 §:n 4-kohdan mukaan lastensuojelulaissa tarkoitettu lasten ja nuorten huolto on maksutonta. Asiakasmaksulain 7 §:ssä säädetysti maksu voidaan periä 4 §:n 4-kohdasta poiketen lastensuojelulain nojalla avohuollon tukitoimena, sijaishuoltona tai jälkihuoltona lapselle annetusta perhehoidosta, laitoshuollosta ja asumispalvelusta aiheutuneiden kustannusten korvaamiseksi seuraavasti:

Vanhemmilta perittävät maksut

Lastensuojelulain nojalla avohuollon tukitoimena, sijaishuoltona tai jälkihuoltona lapselle annetusta perhehoidosta tai laitoshoidosta tai asumispalveluista aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi peritään, milloin se on asianomaisten toimeentulon edellytykset ja huollolliset näkökohdat huomioon ottaen perusteltua, lapsen vanhemmilta maksu, joka on määrältään enintään lapsen elatuksesta annetun lain 1–3 §:n perusteella määräytyvän elatusavun suuruinen (asiakasmaksulaki 7 § 1 mom.).

Lapsen vanhemmilta perittävä maksu jaetaan heidän kesken maksukyvyyn mukaan (asiakasmaksuasetus 20 § 1 mom.).

Vanhemmilta perittävien maksujen suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon lapsen elatuksesta annetun lain 2 §.

Lapselta ja nuorelta perittävät maksut

Hyvinvointialue voi maksua vahvistamatta periä ja nostaa lapselle tulevat elatusavut siltä ajalta, jolloin lapsi saa lastensuojelulain nojalla annettua perhehoitoa, laitoshuoltoa tai asumispalveluja sekä käyttää elatusavut perhehoidosta, laitoshoidosta tai asumispalveluista aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi (asiakasmaksulaki 7 § 2 mom.).

Lastensuojelulain nojalla annetusta perhehoidosta, laitoshoidosta ja asumispalveluista aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi voidaan periä kohtuulliseksi katsottu maksu myös muista lapsen tai nuoren asiakasmaksulain 14 §:n mukaisista eläkkeistä, elinkoroista, elatusavuista, avustuksista tai muista kertakaikkisista tuloista, korvauksista ja saamisista.

Lapsen ja nuoren tuloista perittävän maksun määrä ei saa ylittää palvelun tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia ja se voi olla enintään 2 048,60 euroa/kuukaudessa (asiakasmaksuasetuksen 20 § 2. mom.).

Lapsen ja nuoren asiakasmaksulain 14 §:n mukaisista tuloista, korvauksista tai saamisista varataan kalenterikuukausittain vähintään 40 % lapsen/nuoren itsenäistymisvaroiksi, ja enintään 60 % käytetään hoidon korvaukseksi. Itsenäistymisvarojen määrää laskettaessa lapsilisää ei oteta huomioon (lastensuojelulaki 77 §).

Vanhemmille määrätyt asiakasmaksut eivät kerrytä lapsen/nuoren itsenäistymisvaroja.

3.9 Erityisasumispalvelut (päihde- ja mielenterveyskuntoutujien asumispalvelut)

3.9.1 Tuettu asuminen

Erityisasumispalvelujen tuetun asumisen kotihoidon asiakasmaksu määräytyy jatkuvan ja säännöllisen kotiin annettavan palvelun mukaisesti (3.1.3.). Sosiaaliohjauksesta ei peritä asiakasmaksua. Tuetussa asumisessa asiakas maksaa lisäksi vuokran, joka määräytyy asiakkaan ja vuokranantajan keskenään tekemän vuokrasopimuksen mukaan. Asiakkaan tarvitsemat tukipalvelut laskutetaan erikseen. Tukipalvelut määräytyvät palvelutarpeen arvioinnin mukaisesti. Turvapalvelut määräytyvät kohdan 3.1.8.1 mukaisesti.

Tukipalveluiden hinnat:

Ateriapaketti	325 €/kk
Tukipalvelupaketti 1 (ateria, siivous, vaatehuolto)	385 €/kk
Tukipalvelupaketti 2 (ateria, siivous tai vaatehuolto)	355 €/kk
Lounas	7,46 €/kerta
Siivousmaksu	2,50 €/vrk
	76,00 €/kk
Vaatehuoltomaksu	2,00 €/vrk
	60,80 €/kk

3.9.2 Yhteisöllinen asuminen

Yhteisöllisessä asumisessa hyvinvointialue järjestää asiakkaalle asumista. Yhteisöllisessä asumisessa asunnon hallinta perustuu asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain (481/1995) mukaiseen vuokrasopimukseen. Asumisesta asiakas maksaa siten normaalisti vuokrasopimuksen mukaisen vuokran.

Yhteisölliseen asumiseen kuuluu lisäksi sosiaalista kanssakäymistä edistävää toimintaa. Tästä toiminnasta hyvinvointialue voi periä asiakasmaksulain 10 h §:n mukaisen kohtuullisen maksun. Sosiaalista kanssakäymistä edistävästä toiminnasta perittävä maksu määritellään vuodelle 2025.

Yhteisöllisen asumisen lisäksi asiakkaalla voi yksilöllisen tarpeen perusteella olla palveluna kotihoitoa ja tarvittavia tukipalveluita. (7 b, 10 e ja 10 h §)

Yhteisöllisen asumisen kotihoidon asiakasmaksu määräytyy jatkuvan ja säännöllisen kotiin annettavan palvelun mukaisesti (3.1.3.).

Palvelu- ja hoitosuunnitelman mukaisista tukipalveluista peritään kohdan 3.9.1. mukaiset asiakasmaksut. Turvapalvelut määräytyvät kohdan 3.1.8.1 mukaisesti.

3.9.3 Pitkäaikainen ympärivuorokautinen palveluasuminen (tehostettu palveluasuminen)

Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen asiakasmaksu määräytyy kohdan 3.3.1. mukaan.

3.9.4 Perhehoito

Perhehoidon asiakasmaksu määräytyy kohdan 3.2. mukaan.

3.9.5 Tilapäinen asumispalvelu kartoitusasunnossa

Erityisasumispalvelujen tilapäinen asuminen

(alle 1 viikko) kartoitusasunnossa 18,65 €/vrk.

Asunnosta asiakas maksaa vuokran, joka määräytyy asiakkaan ja vuokranantajan keskenään tekemän vuokrasopimuksen mukaan.
